

ASR

IJTIMOIY-
SIYOSIY
GAZETAGazeta 2004-yil
1-yanvardan chiqqan boshlagan

TADBIRKORLAR VA ISHBILARMONLAR HARAKATI – O'ZBEKISTON LIBERAL-DEMOKRATIK PARTIYASI HAFTALIK NASHRI

e-mail: xxi_asr@mail.ru

2019-YIL 26-SENTYABR, PAYSHANBA, 38 (828)-SON

web sayt: www.21asr.uz

Ўзбекистон Президенти БМТ Инсон ҳуқуқлари кенгашининг махсус маърузачисини қабул қилди

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 25 сентябрь куни мамлакатимизда амалий ташриф билан бўлиб турган Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Инсон ҳуқуқлари кенгашининг судьялар ва адвокатлар мустақиллиги масалалари бўйича махсус маърузачиси Диего Гарсия-Саянни қабул қилди.

Давлатимиз раҳбари меҳмонни самимий қутлар экан, Ўзбекистоннинг инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш соҳасидаги ҳамкорлик фаолиятининг муҳим йўналишларидан бири ҳисобланган БМТ ҳамда унинг тузилмалари билан конструктив муносабатлари тобора мустаҳкамланиб бораётганини мамнуният билан қайд этди.

БМТнинг Инсон ҳуқуқлари бўйича Олий комиссари Зайд Раад Ал Хусайн ва БМТнинг Дин ёки этник эркинлиги масаласи бўйича махсус маърузачиси Аҳмад Шахиднинг мамлакатимизга ташрифлари натижасида инсон ҳуқуқ ва эркинликларни кафолатларини мустаҳкамлаш, бу борадаги халқаро мулоқотни янада ривожлантиришга қаратилган "йўл хариталари" амалга оширилмоқда.

Ўзбекистон инсон ҳуқуқлари бўйича 70 дан зиёд халқаро ҳужжат, жумладан, БМТнинг ўн та асосий шартномасига қўшилган. 2018 йил ноябрь ойида Самарқандда илк бор Инсон ҳуқуқлари бўйича Осиё форуми ўтказилди.

Шунингдек, Ўзбекистон парламенти томонидан БМТнинг Инсон ҳуқуқлари соҳасида таълим ва малака тўғрисидаги декларациясини амалга ошириш бўйича миллий дастур қабул қилинган. Ушбу ҳужжат суд-ҳуқуқ соҳаси ходимларининг инсон ҳуқуқлари тўғрисидаги билимини оширишни назарда тутди.

Юртимиз суд-ҳуқуқ тизимига халқаро стандартларни жорий қилиш орқали судья ва адвокатларнинг мустақиллигини таъминлаш 2017 – 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясининг асосий вазифаларидан биридир.

Хусусан, янги орган – Судьялар олий кенгаши ташкил этилди, судьяларни узок муддатга тайинлаш ва суд қарорларини жамоатчиликка эълон қилиш амалиёти жорий этилди. "Хабас корпус" ва "электрон одил судлов" механизмларини қўллашнинг кенгайтиришга муҳим аҳамият қаратилмоқда.

Мамлакатимизда адвокатларнинг мустақил-

лигини таъминлаш ва ўрнини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор берилмоқда. Адвокатлар палатасининг роли ортиб бормоқда.

Учрашувда ҳамкорликнинг истиқболли йўналишлари юзасидан атрофлича фикр алмашилди, Ўзбекистоннинг суд-ҳуқуқ соҳасидаги қонунчилигини янада такомиллаштириш жиҳатлари ва қўшма тadbирлар ўтказиш масалалари муҳокама қилинди.

БМТ Инсон ҳуқуқлари кенгашининг махсус маърузачиси самимий қабул ҳамда ташрифи тadbирларга бой дастур асосида ташкил этилгани учун Ўзбекистон Республикаси Президентига миннатдорлик билдирди.

Диего Гарсия-Саян Президентимиз ташаббуси билан давлат ва халқ ўртасида бевосита мулоқот орқали фуқаролик жамиятини ривожлантириш, қонунчилик ва ҳуқуқ устуворлигини мустаҳкамлаш, одил судловни таъминлаш борасида амалга оширилаётган ислохотларни юксак баҳолади.

БМТнинг юқори мартабали вакили Ўзбекистон билан конструктив ҳамкорликни давом эттиришга ва демократик янгиланишларни амалга оширишда ҳар томонлама қўмаклашишга тайёр эканини таъкидлади.

ЎЗА

1 октябрь – Ўқитувчи ва мураббийлар куни

УСТОЗ БЎЛМАСА

Жаҳон ободлиги устоз биландир,
Дилда қарор бўлмас, устоз бўлмаса.
Камолот, қушфот устоз биландир,
Ишда барор бўлмас, устоз бўлмаса.

Йўқдан олим бўлди отамиз Одам,
Ҳақдан таълим олди Сарвари олам,
Сабаб оламинда бул куни бекам
Илму ановор бўлмас, устоз бўлмаса.

Ҳар йўл, ҳар соҳанинг бир пири бўлур,
Эҳтиром дил аҳлин тadbири бўлур,
Ҳар ишда устознинг бир сирин бўлур,
Кашфи асрор бўлмас, устоз бўлмаса.

Ҳикмат кўп илму фан касбу корида,
Деҳқон кетмонида, дорбоз дорида,
Ошпазнинг бир сирин – гармдорида,
Шогирд хушёр бўлмас, устоз бўлмаса.

Устоз қадрин билур ҳар қалби салим,
Ҳаёт дарсларидан бергайдир таълим,
Диллар ардоғида – азиз муаллим,
Кимса сардор бўлмас, устоз бўлмаса.

Маърифат, иқтисод, санъат турлари,
Осмон эшикларини, ер унсурларини,
Устоз-ла очилгай Қуръон сирларини,
Ҳадис ошкор бўлмас, устоз бўлмаса.

Пуштли, устозлидир ҳар бир синиқчи,
Беустоз муҳандис – оддий чизиқчи,
Устозсиз очилмас ҳатто қизиқчи,
Сухан тағдор бўлмас, устоз бўлмаса.

Ўзи ўсган дарахт мева бермагай,
Сурчи ўз тўйида сурнай чалмагай,
Сартарош ўз сочин ўзи қирмагай,
Уста саркор бўлмас, устоз бўлмаса.

Устоз кўрган зотлар ишга омилидир,
Заковат аҳлига бу сўз шомилдир,
Устознинг авлоси пири комилдир,
Дилда баҳор бўлмас, устоз бўлмаса.

Мирзо, ҳар кўнгилда ният бор бўлсин,
Ватан обод, эл ҳам бахтиёр бўлсин,
Покдил устозларга Тангри ёр бўлсин,
Ҳаёт гулзор бўлмас, устоз бўлмаса.

Мирзо КЕНЖАБЕК

Янги Ўзбекистон – янги сайловлар

Соғлом рақобат, халқчил Ғоялар кураши бошланди!

Илгари хабар берилганидек, Марказий сайлов комиссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 117-моддаси ва Сайлов кодексининг 36-моддасига кўра, 2019 йил 22 декабрь мамлакатимизда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ҳамда халқ депутатлари маҳаллий кенгашларига сайловлар куни, деб эълон қилинди.

Сийосий партиялар етакчилари, давлат ва жамоат ташкилотлари раҳбарлари, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирокида ўтказилган йиғилишда Марказий сайлов комиссияси раиси Мирзо-Улугбек Абдусаломов Ўзбекистонни 2017 – 2021 йилларда тараққий эттиришнинг бешта устувор йўналишини ўзида мужассам этган Ҳаракатлар стратегияси ҳамда Маъмурий ислохотлар концепцияси-га мувофиқ сўнги йилларда давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари янгиланиб, сон

жиҳатдан мақбуллаштирилгани, бир-бирини такрорловчи, ўзига хос бўлмаган функциялар бекор қилинган, бу йилги сайловлар Шавкат Мирзиёев томонидан 2019 йилнинг 25 июнида имзоланган яхлит Сайлов кодекси асосида ташкил этилиши ва ўтказилишини алоҳида таъкидлади.

Сайлов кодекси демократик, очиқ, ошқора ва эркин сайловлар ўтказиш бўйича халқаро

ҳуқуқ нормалари ва стандартларини, ривожланган давлатларнинг ижобий тажрибасини ҳамда қадимий давлатчилик тарихига эга халқимизнинг ижтимоий адолат, бағрикенглик, сўз ва амал бирлиги каби ноёб қадриятларини ўзида мужассам этган. Содда ва раъво тилда ёзилган эса уни аҳолининг барча қатламлари бир хил тушунишига кенг имконият яратди.

2

O'zLiDeP ташаббуси

Азиз юртдошлар!

Ўзбекистон Либерал-демократик партияси Сизларни бугун соат 17:30 да "Халқлар дўстлиги" санъат саройи майдонида бўлиб ўтадиган "Янги Ўзбекистонни биргаликда курашимиз!" деб номланган оммавий тарғибот тadbирига таклиф этади.

Кечада партия фаоллари, машҳур спортчи ва миллий эстрада вакиллари қатнашади.

Унутилмас лаҳзалар ва таассуротларга ошно бўламан деган сангиз, марҳамат, ушбу кечада фаол иштирок этинг.

O'zLiDeP – доимо Сиз билан бирга!

ЎЗБЕКISTON TEMIR YO'LLARI
AJ "O'ZTEMIRYO'LYOVCHI"

Тезювар поездлар қуйидаги йўналишлар бўйича:

Qulay, tez, ishonchli

Тошкент-Андижон-Тошкент
Тошкент-Бухоро-Тошкент
Тошкент-Термиз-Тошкент
Бухоро-Хива-Бухоро

Тошкент (Марказий) – 1005
Тошкент (Жанубий) – 71-236-45-20

Ургуч 62-225-61-11 / Шовот 62-345-17-80 / Хива 62-375-22-21
Нукус 61-223-29-08 / Қўнғир 73-643-17-33
Маргилон 73-237-57-28 / Андижон 74-228-42-85

Термиз 76-227-03-86 / Гулистон 61-225-36-12 / Жазола 72-222-02-17
Навоий 66-226-49-07 / Қарши 75-227-04-65
Самарқанд 65-660-01-42 / Бухоро 65-524-73-32

Соғлом рақобат, халқчил ғоялар кураши бошланди!

Бошланиши 1-саҳифада.

Олдин сайловга оид айрим муҳим масалалар муайян қонун билан эмас, балки Марказий сайлов комиссиясининг низоми ёки йўриқномалари билан тартибга солинганлиги улардан фойдаланувчилар, амалда қўловчилар, шу жумладан, халқаро кузатувчилар учун бир қатор нуқулликларни туғдирганига эътибор қаратилди. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари сайловчилар томонидан бевосита сайлаш орқали шакллантириладиган давлат ҳокимиятининг олий органи бўлишига қарамастан, 150 нафар депутатлик ўрнидан 15 таси сиёсий партия мақомига эга бўлмаган Экологик ҳаракат вакиллари учун квоталанган. Шунингдек, халқ депутатлари туман ва шаҳар кенгашлари депутатлигига сиёсий партиялардан ташқари фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳам номзод кўрсатиш ҳуқуқига эга эди.

Сайлов кодексига асосан сиёсий партиялар томонидан имзо йиғишда сайловчилар томонидан бир қанча партияларни ёқлаб имзо қўйиш ҳуқуқи берилди. Аввалги қонунларда "Имзо варақаларида имзолар сохталаштирилган тақдирда Марказий сайлов комиссияси сиёсий партиядан рўйхатга олиш учун ҳужжатлар қабул қилишни рад этади ҳамда тақдим этилган ҳужжатларда аниқланган номувофиқликлар ва қонун талабларидан четта чиқиш ҳоллари тўғрисида тегишли сиёсий партияларнинг раҳбарларига, ваколатли вакилига белгиланган тартибда маълум қилади", деб белгиланган. Бу қоида сиёсий партияларнинг сайловда иштирок этолмаслигига олиб келарди. Партияларга ҳолатни тўғрилаш учун имкон беришга оид норма мавжуд эмасди. Қабул қилинган кодексга мувофиқ сиёсий партияларга ҳужжатларда аниқланган номувофиқликлар ва ҳаттоларини икки кунлик муддатда тузатиш ҳамда уларни Марказий сайлов комиссиясига қайта тақдим этиш ҳуқуқи берилди. Ушбу демократик талабларга жавоб берадиган норма сиёсий партияларнинг сайловда иштирок этиш имкониятини янада мустаҳкамлади.

Илгариги қонунларда суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топишган фуқаролар, шунингдек, суд ҳукми билан озодликдан маҳрум этиш жойларида сақланаётган шахслар сайланиши мумкин эмас ва сайловда қатнашмайдилар, деган мазмундаги қоида белгиланган бўлса, мазкур кодексда уларнинг сайланиши мумкин эмаслигига оид норма қолдирилиб, "сайловда қатнашмайдилар" деган жумла чиқариб ташланди.

Имконияти чекланган шахсларнинг сайловга оид конституциявий ҳуқуқларини кафолатлаш мақсадида кодекснинг 31-моддасида сайлов бюллетенлари Брайль алифбоси асосида тайёрланиши мумкинлиги, 49-моддасида жисмоний имконияти чекланган шахслар учун зарур шарт-шароитлар яратиш маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг зиммасига юкла-

тилиши, 50-моддасида овоз бериш хоналари ёғу ва кенг бўлиши, алоҳида кириш ва чиқиш жойи бўлиши, шунингдек, уларда жисмоний имконияти чекланган шахслар учун нишаб йўлқалар назарда тутилган бўлиши лозимлиги қайд этилди.

Марказий сайлов комиссияси йиғилишида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутатлари ва маҳаллий кенгашлар депутатлари сайловини ўтказиш бўйича асосий тадбирлар дастури ҳам тасдиқланди. Сайловларда 20 миллиондан ортиқ сайловчи қатнашадиган бўлса, шулар орасидан икки миллиондан зиёд ёш илк бор овоз беради.

Тадбир давомида ўз тараққиётининг янги, демократик босқичига қадам қўйган Ўзбекистонда янги парламент ва маҳаллий кенгашларни сайлаш учун янги раҳбарлар сайловлар кампанияси бошланаётгани бот-бот тақдорланди.

Йиғилиш якунида Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси раиси, сиёсий партияларнинг раҳбарлари Халқаро матбуот марказининг махсус безатилган залига таклиф этилди. Улар шаффоф тугмачаларни босиб, сайлов кампаниясига тантанали равишда старт берди. Улкан экранда "2019 йил, 22 декабрь. Янги Ўзбекистон – янги сайловлар!" тасвири пайдо бўлди. Мутасаддилар шу ернинг ўзига журналистларни қизиқтирган саволларга батафсил жавоб қайтаришди. Барча вилоятларда ҳудудий бўлиналари иш бошлаган Халқаро матбуот марказида сайловчиларига тезкор ахборот бериш маркази (Call-center) фаолияти йўлга қўйилган. Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги республика ҳудуди бўйлаб абонентлардан ушбу марказга чиқувчи бепул кўнгироқлар амалга ошириладиган кўп тармоқли ва қисқа рақамли алоҳида алоқа линияси

ажратгани унинг узлуксиз ишлашини таъминлайди.

* * *

Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати – Ўзбекистон Либерал-демократик партияси
Сиёсий Кенгаши Ижроия кўмитасининг мажлиси ҳам сайлов кампаниясига расман старт берилиши муносабати билан мазкур сиёсий куч томонидан амалга оширилган галдаги масалаларга бағишланди.

Тадбирни қисқача кириш сўзи билан очган О'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия кўмитаси раиси Ақтам Хаитов партиянинг сайловлардаги фаол иштирокини таъминлаш билан боғлиқ ишлар хусусида мулоҳаза юритди. XXI асрнинг янги ва очик Ўзбекистониде жуда кучли рақобат, ғоялар кураши остида ўтиши қўтилаётган эндиги сайловларда орта қолган даврда қилган амалий ишлари самарасига, шунингдек, кейинги беш йилликка тақдим этаётган дас-

турининг нақадар ҳаётийлигига электоратни ишонтира олган сиёсий кучгина галаба қозонишини қайд этди.

Ижроия кўмита аъзоларининг таклифига асосан О'zLiDeP Сиёсий Кенгашининг навбатдаги мажлисини 2019 йилнинг 28 сентябрь кунини қақариш ва уни видеоселектор тарзида ўтказиш юзасидан тегишли қарор қабул қилинди. Сиёсий Кенгаш мажлисининг кун тартиби тасдиқланди.

О'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия кўмитаси раиси ўринбосари Бахтиёр Якубов Ўзбекистон Либерал-демократик партиясининг сайлов кампанияси давридаги тадбирлар режаси, сайловчиларнинг имзоларини тўплаш ишларини сифатли ташкил этиш, сайловдаги штабларини тузиш ва уларнинг фаолиятини йўлга қўйиш билан боғлиқ масалалар бўйича ахборот берди.

Партиянинг мафкуравий ва PR-таъминоти, сайловдаги ташвиқот ва кўргазмалар тарғибот воситаларини тайёрлаш ишлари, матбуот маркази ва унинг ҳудудий бўлимлари вазифалари тўғрисида О'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия кўмитаси раиси ўринбосари Дилшод Шоумаров сўзга чиқди.

Муҳокамалар давомида парламент кўйи палатасидаги О'zLiDeP фракцияси аъзолари Тўлқин Эшназаров, Одинахон Жамолдинова ва бошқалар катта сиёсий жараёнлар, жиддий синовлар олдида турганимиз, шу боис бугун ўтган даврда амалга оширилган ишларимизнинг танқидий таҳлилидан келиб чиқиб, кечиктириб бўлмайдиган вазифаларни белгилаб олишимиз кераклигига ургў беришди. Сайлов кампаниясида ҳал қилувчи аҳамият касб этадиган тарғибот-ташвиқот тадбирларининг самарадорлигини ошириш мақсадида PR-технологлар хизматидан фойдаланиш, аҳоли қатламларига манзур бўладиган шоулар ташкил этиш масалаларига эътибор қаратишди.

Хотин-қизлар ўртасида улкан обрўга эга

бўлган таниқли аёллар, ёшлар учун намунага айланган машҳур спортчи ва санъаткорлар, мамлакат иқтисодийётига муносиб ҳисса қўшаётган тадбиркорлар, электорат манфаатини ҳимоялашдаги дадил ҳаракатлари билан жамоатчилик назарига тушган депутатларимиздан партия қиёфалари сифатида фойдаланиш таклифлари илгари сурилди. Деярли ҳар бир юрдошимиз эрталаб ва кечкурун интернет орқали тарқатилган ахборотлар оқими билан танишишга одатланганини инобатга олган ҳолда ижтимоий тармоқларда партия имижини тарғиб этадиган алоҳида гуруҳ ташкил этиш ғояси маъқулланди.

Сиёсий таълим марказлари томонидан ташкил этилаётган "Сайловлар: галаба стратегияси ва тактикаси" мавзусидаги ўқув-семинарлар сифатида эътибор қаратиш, таъсирчанлигини кучайтириш, сайлов кампаниясида сайловчилар билан тарғибот ишларини олиб бориш учун кадрлар захирасида турган фаоллар орасидан ташвиқотчилар гуруҳларини тузишга ҳам масъулият билан ёндашиш мақсада мувофиқдир. Шу муносабат билан, мазкур ўқувларда сабоқ олаётган бўлажак тренерларга андрогогика (юнонча "катталарни етаклаш") фанининг назарий имкониятларини амалда қўллаш тавсия этилди.

Ривожланган давлатларда сайловчининг овозини олиш масалалари бўйича ўзига хос мактаб яратган Жоэль Бененсон технологияларини танқидий ўрганган ҳолда жуда қисқа вақтда (атиғи 30 сонияда) сайловчиға сиёсий платформанинг мағзини етказиб бериш усулини ишлаб чиқишнинг нақадар муҳим аҳамият касб этиши, бунинг учун чуқур таҳлил ва қиёсий тадқиқотдан бош кўтармайдиган онги баланд мутахассислар билан яқиндан ҳамкорлик қилишга келишиб олинди.

Озод РАЖАБОВ,
Шўхрат РАҲИМОВ (суратлар),
"XXI asr" мухбирлари

Муносабат

Сиёсий партияларнинг ваколатли вакиллари рўйхатга олинди

Марказий сайлов комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Мажлис кун тартибидан сиёсий партияларнинг ваколатли вакилини рўйхатга олиш масаласи ўрин олди.

Ўзбекистон Республикаси Сайлов кодексининг 34-моддасига асосан депутатликка номзодлар кўрсатган сиёсий партия сайлов комиссиясининг мажлисларида, ҳужжатларни топширишда, имзо варақалари тўғри тўлдирилганлигини текширишда, сайлов участкасида овозларни санаб чиқишда иштирок этиш учун ваколатли вакил тайинлашга ҳақли.

Марказий сайлов комиссиясининг 2019 йил 11 сентябрдаги қарори билан тасдиқланган "Сиёсий партиянинг ваколатли вакили тўғрисида"ги низомига мувофиқ Сиёсий партия юқори органининг раҳбари сайлов кампанияси бошланганлиги расман эълон қилинган кундан бошлаб беш кунлик

муддатда ўз ваколатли вакилини тайинлайди ҳамда уни рўйхатдан ўтказиш учун Марказий сайлов комиссиясига тегишли ҳужжатларни тақдим этади.

Маълумки, Марказий сайлов комиссияси томонидан 2019 йил 20 сентябрь кунини Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутатлари ва маҳаллий кенгашлар депутатлари сайлови бўйича сайлов кампанияси бошланишини эълон қилиш тўғрисида қарор қабул қилинган ва шу кундан бошлаб сайлов кампанияси бошлангани эълон қилинди.

Шу муносабат билан, мамлакатимиз сиёсий майдонида фаолият олиб бораётган бешта сиёсий партия

раҳбарлари ўз ваколатли вакиллари тайинлаб, уларни рўйхатдан ўтказиш учун Марказий сайлов комиссиясига мурожаат қилди ва тегишли ҳужжатларни тақдим этди.

Марказий сайлов комиссияси партиялар раҳбарлари тавсия этган ваколатли вакилларга тегишли ҳужжатларни кўриб чиқиб, уларни рўйхатга олиш ҳамда гувоҳномани (мандат) бериш ҳақида қарор қабул қилди.

Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати – Ўзбекистон Либерал-демократик партиясидан Бахтиёр Ёқубов, Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партиясидан Абдуқамол Раҳмонов, Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясидан Нодир Мухторов, Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан Улугбек Вафоев, Ўзбекистон Экологик партиясидан Исроил Ушвақов вако-

латли вакиллар сифатида рўйхатга олинди.

Сайлов кодексига асосан сиёсий партия ўзининг сайловда иштирок этишини қўллаб-қувватловчи камидан 40 минг сайловчининг имзосини тўплаган тақдирдагина депутатликка номзодлар кўрсатиши мумкинлиги ва имзо варақаларининг бланкалари сайлов кампанияси бошланганлиги эълон қилинган кундан кейин Марказий сайлов комиссияси томонидан берилиши белгиланган.

Юқоридагиларга асосан тадбирда Марказий сайлов комиссияси томонидан сиёсий партияларнинг ваколатли вакиллари уларнинг рўйхатга олиниши ҳақидаги гувоҳномалар ҳамда сайловчиларнинг имзоларини тўплашлари учун белгиланган намунадаги имзо варақалари топширилди.

Нурилло НАСРИЕВ,
ЎЗА

Қонуннинг бирдан-бир манбаи

Энг муҳим масала – ушбу ислохотларни амалга оширишга қодир бўлган ва пировард натижада уларнинг натижадорлигини таъминлайдиган юқори малакали кадрларга боғлиқ.

Айнан шунинг учун ҳам О'zLiDeP ҳар доим кадрлар масаласига алоҳида эътибор қаратиб келган ва у эндиликда ҳам устувор вазифа ҳисобланади. Партиянинг узлуксиз ва тизимли равишда кадрларни танлаш, ўқитиш, сиёсий фаолиятга жалб этиш, номзодларни депутатликка кўрсатиш ҳамда уларни давлат органларининг тавсия этиш борасида фаол иш олиб

бораётгани ўз самарасини бермоқда.

Давлат органлари фаолиятининг очиклиги ва шаффофлиги демократиянинг асосий кўрсаткичларидан бири ҳисобланади. Чунки халқ давлат томонидан қабул қилинаётган қонунларни, норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни мунтазам равишда кузатиб бориб, уларга ўз муносабатини билдириши лозим. Ана шундагина давлат халқ учун зарур бўлган қонунларни чиқаради. Президентимиз таъбири билан айтганда, "...қонуннинг бирдан-бир ман-

ижтимоий тармоқларда кенг муҳокама этиш, уни қўллаб-қувватлаш ёки салбий баҳо бериш давлат органларини ҳушёрликка ундайди, яъни давлат ва унинг органлари оддий халқнинг фикрини олган ҳолда, у ижобий ёки салбий бўлишидан қатъи назар, реал ҳаётга мослаштириб, халқ учун тушунарли тилда ёзилади. Ваҳоланки, қонунларда ҳар кунлик фаолиятимизда тўғридан тўғри амал қиладиган ҳуқуқ нормаларини киритиш давлатнинг асосий вазифаси ҳисобланади. Ана шундагина қонун ўз самарасини беради.

баи ва муаллифи том маънода халқ бўлиши шарт".

Ҳозирги кунда Ўзбекистонда шиддат билан амалга оширилаётган ислохотларнинг самараларни бўлиши кўп жиҳатдан пухта ишлаб чиқилган қонунларга бевосита боғлиқдир. Қонун лойиҳаларини халқ муҳокамасидан ўтказиш мақсадида ушбу қонун ҳужжатлари парламентнинг, ҳукуматнинг, давлат органларининг электрон тармоқларига мунтазам жойлаштириб боришмоқда.

Бунинг аҳамияти шундан иборатки, қонун лойиҳаларига муносабат билдириш, бу жамоатчилик назоратини амалга ошириш демакдир. Қонун лойиҳаларини

Шунинг учун ҳам фуқароларимизни, кенг жамоатчилигимизни, айниқса, сайловчиларимизни мунтазам равишда давлат органлари томонидан уларнинг электрон тармоқларида жойлаштирилган қонун лойиҳалари билан танишиб бориши, ўз фикрини билдириши, таклифларни киритиши ҳамда ташаббуслар билан чиқиши халқнинг давлатга нисбатан ишончини кучайтиради, бу эса ўз навбатида, давлат билан халқ ўртасида ўзаро ҳамкорлиқни таъминлайди.

Шўхрат БАҲАЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги
О'zLiDeP фракцияси аъзоси

Халқаро ҳамкорлик

Муштарак ўтмиш – муштарак келажак

Кўҳна дунё – Евроосиё материгининг катта қисмида, қадимий Буюк ипак йўли тармоқланиб ўтган ҳудудларда, машриқдан мағрибгача туркий элатлар асрлар бўйи яшаб, жаҳоний салтанатлар қуриб, ўзига хос тамаддун яратиш, бундан оламни баҳраманд этиб келмоқда.

Маълумотларга қараганда, бугун сайёрада 250 миллиондан ортиқ аҳоли туркий тилларда сўзлашиб, ўзаро уйғун маданий бирликлар асосида ҳаёт кечирмоқда. Буюк ўтмишнинг муштараклиги эса истиқболнинг муштарак уфқлари сари биргаликда, бирдамликда боришга мустаҳкам замин бўлиб хизмат қилиши шубҳасиз. 2009 йилнинг 3 октябрида Туркия, Озарбойжон, Қозғистон ва Қирғизистондан иборат тўрт давлат иштирокида Туркий тилли давлатларнинг ҳамкорлик кенгаши тузилгани шу йўлда бошланган расмий сайё-ҳаракатлардан бўлди. Ушбу қаторга Ўзбекистоннинг ҳам қўшилишини барча аъзо мамлакатлар, айниқса, туркий зиёлилар қизгин қўллаб-қувватлади.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев “Туркий тилли давлатлар ҳамкорлик Кенгаши”ни тузиш тўғрисидаги Нахичеван Битимини (Нахичеван, 2009 йил 3 октябрь) ратификация қилиш тўғрисидаги қонунни имзолади. Мазкур ҳужжат ўтган ҳафта Олий Мажлис Сенатининг йиғирма иккинчи ялпи мажлисида тасдиқланган эди. Мазкур халқаро ташкилот фаолиятининг асоси туркий тилли мамлакатлар ўртасида дўстлик ва қўшничиликни мустаҳкамлаш, ҳудудда ва жаҳонда тинчликни сақлаш, хавфсизлик ва ўзаро ишончни кучайтиришга қаратилган.

Ташкилот таркиби Туркий тилли давлатларнинг раҳбарлари кенгаши, Ташқи ишлар вазирлари кенгаши, Катта мансабдор шахслари қўмитаси, Оқсоқоллари кенгаши ва Боқудаги Парламент ассамблеяси, Нур-Султонда Турк академияси, Анкарада турк маданияти халқаро ташкилоти (ТУРКСОЙ) ва Котибиятдан ташкил топган. Котибият Туркия Республикасининг Истанбул шаҳрида жойлашган. 2019 йил май ойида қўшма турк савдо-саноат палатаси таъсис этилди. Яқин орада Турк инвестиция форуми фаолиятини бошлаши кўтилмоқда. Бир сўз билан айтганда, халқаро ташкилот фаолияти доираси кундан кунга кенгайиб бормоқда.

Ватанимизнинг аъзо бўлиб кириши билан Туркий Кенгаш мамлакатлари нуфуси

150 миллиондан ошиб кетди. “Жанубий Кавказ” сиёсатшунослар клуби раҳбари Илгар Велизаде таъбири билан айтганда, **Ўзбекистон минтақадаги марказий давлат бўлиб, фақат Марказий Осиёнинг барча ўлкалари эмас, Афғонистон билан ҳам чегарадош ягона мамлакатлиги боис Туркий Кенгаш салоҳиятини юксалтиришга ижобий таъсир этади. Тузилма фаолиятининг янги, фаол динамикасини таъминлайди, минтақа ва дунёдаги ўрни ҳамда аҳамиятини оширади.**

Ўтган йили 3 сентябрь куни Қирғизистоннинг Чўлпонота шаҳрида бўлиб ўтган саммитда Президентимиз Шавкат Мирзиёев биринчи марта Ўзбекистон номидан фахрий меҳмон сифатида иштирок этиб, туркий халқларни ўхшаш тил, муштарак маънавий қадриятлар ва ҳамкорлик ришталари чамбарчас боғлаб келаётгани, бугунги кунда Кенгашнинг сиёсий кун тартибида ҳеч бир муаммо ёки келишмовчилик мавжуд эмаслигини қайд этганди. Ўзбекистоннинг Туркий кенгашга аъзо давлатлар билан ўзаро савдо ҳажми охириги бир йилда 40 фоиздан ошгани билдирилган. Шу ўринда халқаро тузилма таркибига кириш фақат тарихий илдирилган умумийлигидан келиб чиқмаётгани, қардош мамлакатларнинг географик жойлашуви тақозосига кўра ҳам истиқболни ҳамжиҳатликда қуришдан бошқа йўл йўқлиги аён бўлмоқда.

Турк Кенгашига қўшилиш Президентимизнинг сиёсий иродаси, очик ва амалий ташқи сиёсати натижасидир. Бу эса айнавоқда халқларимизнинг ҳаётий манфаат-

ларига тўла жавоб берадиган иқтисодий, инвестиция, инновация, транспорт ва коммуникация, туризм, илм-фан ва таълим соҳаларидаги ҳамкорликнинг фаол ривожланишига хизмат қилади. Аъзо мамлакатлар орасида, энг аввало, савдо-иқтисодий ва инвестициявий ҳамкорликни кенгайтириш, етакчи саноат корхоналари, банк-молия институтлари ва тадбиркорлик тузилмалари ўртасида кооперация алоқаларини кучайтириш, транспорт йўналишларининг интеграциялашган тармоғини яратиш, дунё ва минтақадаги асосий бозорларга чиқиш каби муҳим масалалар ҳал этилмас экан, Туркий тилли давлатлар ҳамкорлик кенгаши фаолияти расмийлаштирилган айланиб қолаверад.

Ўзбекистоннинг Турк кенгашига аъзо бўлиб кириши Нахичеван битимининг ўн йиллигига тўғри келишида ўзига хос рамзий маъно кўрилмоқда. Бу туркий тилли давлатлар манфаати, фаровонлиги нуқтаи назаридан муҳим аҳамиятга эгалиги таъкидланмоқда. “Шу йилнинг 15 октябры куни Боқуда бўлиб ўтадиган Турк Кенгашининг 7-саммитида Президент Шавкат Мирзиёев бошчилигидаги қардош Ўзбекистон делегациясини кутиб олиш кўнгилли хушхабар ва улкан шарафдир”, дейилади Озарбойжон Ташқи ишлар вазирлигининг баёнотида.

Ўйлашимизки, ушбу халқаро ҳамкорлик янгиланаётган, дунёга очилаётган Ўзбекистонимиз учун, эртанги кунга катта умид ва ишонч билан боқаётган халқимиз учун ҳар томонлама манфаатли келади.

Фаррух ЖАББОРОВ,
“XXI asr” мухбири

Депутат муносабати

Тўловлар ва тўлов тизимлари: қонун лойиҳасининг аҳамияти нимада?

Муродулла ТУРСУНОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатасидаги
О‘зЛиДеР фракцияси аъзоси

Мамлакатимиз тўлов тизимида амалга оширилаётган ислохотлар натижасида хизмат кўрсатишнинг бозор механизмлари кенг жорий қилинмоқда.

Аҳоли ва тадбиркорлик субъектларига қулай хизмат турлари таклиф этилиб, тўловлар салмоғи ошмоқда. Истеъмолчиларнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, тўлов хизматларининг оммабоплигини таъминлаш, айниқса, чекка ҳудудларда тўлов хизматларидан фойдаланиш имкониятини кенгайтириш бўйича қатор ишлар олиб боришмоқда.

Айниқса, 2017 – 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси, шунингдек, Президентимизнинг 2018 йил 9 январдаги “Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг фаолиятини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармони билан тўлов тизимининг барқарорлиги ва ривожланишини таъминлаш Марказий банк фаолиятининг стратегик мақсадли йўналишларидан бири эканлиги белгиланган. Давлатимиз раҳбарининг 2018 йил 23 мартдаги “Банк хизматлари оммабоплигини ошириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорига асосан оммабоп банк ва тўлов хизматларини ривожлантириш Марказий банкнинг асосий вазифаларидан бири ҳисобланади.

Тўловларнинг узлуksиз амалга оширилиши, инновацион ишланмаларнинг жорий қилиниши тўлов тизимларининг ягона ахборот маконини шакллантириши, уларни назорат қилиш ва кузатиб бориш, тўлов хизматларини кўрсатиш, нақд пулсиз тўловларни ва пул ўтказмаларини, жумладан, электрон пулларни амалга ошириш соҳаларидаги муносабатларни тартибга солиш заруриятини тақозо қилмоқда.

Ўз навбатида рақамли банк технологияларининг ривожланиши тўлов тизимларининг янги субъектларини – нобанк тўлов ташкилотлари бўлган тўлов хизматларини кўрсатувчилар ва тўлов тизимининг операторлари пайдо бўлишига сабаб бўлди. Уларнинг фаолияти ҳозирги кунда на банк қонунчилиги ва на бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар билан тартибга солинади.

Хусусан, амалдаги қонунчиликда тўлов тизими оператори, тўлов хизматлари ва уларни етказиб берувчи ташкилотлар, тўлов агентлари ва субагентлари бўйича Марказий банкнинг электрон тўловлар бозорини тартибга солишдаги ўрни тўғрисида маълумотлар умуман белгиланмаган.

Шу муносабат билан ишлаб чиқи-

лаётган “Тўловлар ва тўлов тизимлари тўғрисида”ги қонун лойиҳаси қонунчиликдаги камчиликларни бартараф қилишни назарда тутган бўлиб, халқаро тажрибани инобатга олган ҳолда тўлов тизимларига ва уларнинг таркибий қисмларига бўлган талабларни ўрнатади, тўлов тизимларини назорат қилиш ва кузатиб бориш, тўлов тизимлари ва тўлов ташкилотларини лицензиялаш, электрон пуллар ҳамда соҳибларини идентификациялаш тартибини белгилайди ҳамда ҳозирги кунда бутун дунёда долзарб вазифа ҳисобланган тўлов тизимларида хавф-хатарларни (рисклари) бошқариш орқали хавфсизлик ва ахборот муҳофазасини таъминлашга доир талабларни ўрнатади.

Бундан ташқари, қонун лойиҳасида тўлов тизими операторлари ва тўлов ташкилотларига бўлган техник талаблар ўз аксини топмоқда. Айниқса, уларнинг бенифосон ва ўзлўқсиз ишлаши ҳамда киберхавфсизлик бўйича аниқ нормалар ўрнатилаётди. Шу билан бирга, тўлов тизими операторлари ва тўлов ташкилотлари томонидан “Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисида”ги қонун талаблари бўйича маълумотлар тақдим этилиши, чоралар кўрилиши ва фаолияти тўхтатилиши белгиланмоқда.

Мазкур қонун лойиҳаси бўйича Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Бюджет ва иқтисодий ислохотлар қўмитаси таркибиде махсус ишчи гуруҳи ташкил этилган ҳолда ҳозирги кунда қизғин муҳокамалар олиб боришмоқда. Айниқса, қонун лойиҳасининг асосий тушунчаларида келтирилган рақамли ҳамда 20-, 24-, 27-, 35- ва 37-моддалари депутатлар томонидан қисқартирилиши ёки бошқа моддалар билан бирлаштирилиши ва оптималлаштирилиши юзасидан билдирилган таклифлар бунга сабаб бўлмоқда.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, ушбу қонуннинг қабул қилиниши иқтисодиётнинг барча соҳаларини рақамли технологиялар асосида янгиланиши назарда тутадиган рақамли иқтисодиётни шакллантиришга, иқтисодиётни модернизация қилишга ҳамда “яширин” иқтисодиётга қарши курашиш ва унинг ҳажмини кескин қисқартиришга имконият яратади.

Фармон ва ижро

Кейинги йилларда мамлакатимизда тадбиркорликни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, ишбилармонлик муҳитини яхшилаш, хусусий сектор вакилларида давлат хизматлари кўрсатилишини янада такомиллаштириш, инвестицияларни жалб қилиш ва тадбиркорларнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилишнинг ҳуқуқий кафолатларини мустаҳкамлаш соҳасида талай ишлар амалга оширилди.

Хусусан, қисқа вақт мобайнида солиқ тизими тубдан ислох қилинди, рухсат берувчи ҳужжатларни олиш тартиби сезиларли даражада соддалаштирилди, тадбиркорлик субъектларининг молиявий-ҳўжалик фаоли-

Тадбиркор мурожаати қоғозда қолмаслиги керак

яти билан боғлиқ бўлмаган режали текширишлар бекор қилинди. Давлат хизматлари кўрсатиш турлари кенгайиб, сифати янада яхшиланди, тадбиркорлик субъектларининг кредит ресурсларидан фойдаланиш имкониятлари кенгайтирилди, шу асосда янги иш ўринлари ташкил этиш рағбатлантирилди, республика банк-молия тизими фаолияти такомиллаштирилди. Лекин бу йўналишда амалга оширилган қўллаб-қувватлаш ишлари ҳақиқатда берилиш учун асос бўлолмайди.

Зеро, Президентимизнинг “Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш ва ҳимоя қилиш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тад-

бирлари тўғрисида” шу йил 14 майдаги фармонида соҳада ҳозирга қадар ечимли топилмаётган муаммолар мавжудлиги қайд этилди. Чунончи, аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш бора-сидаги ишлар оқсамоқда. Шунингдек, тадбиркорларни қабул қилиш ва мурожаатларини кўриб чиқишнинг ягона тизими мавжуд эмас, бу эса юзага келаётган масалаларни тўлиқ қамраб олиш ва тезкорлик билан ҳал этиш имконини бермаётди. Қолаверса, ишбилармонларнинг муаммолари ва мурожаатларини ҳал этилишга юзаки муносабатда бўлиш ҳолатлари мавжудлигидан ҳам кўз юмиб бўлмайди. Яна бир оғриқли нуқта шуки, тадбиркорликни ривожлантиришга ва

қулай инвестиция муҳитини шакллантиришга тўқсонлик қилувчи муаммоларни аниқлаш ва ҳал этиш бўйича вазирликлар, идоралар, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари фаолиятини мувофиқлаштиришнинг самарали механизми мавжуд эмас. Бундан ташқари, давлат ва ҳўжалик бошқаруви органлари раҳбарлари томонидан тадбиркорлар билан бевосита мулоқот қилиш, уларнинг қонуний талабларини аниқлаш ва тезкорлик билан ҳал этишга етарлича эътибор берилмаяпти.

Ана шу сингари муаммоларни ҳал этиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг Тадбиркорлар мурожаатларини кўриб чиқиш қабул-

хоналари ташкил этилди. Мамлакатимизнинг барча ҳудудлари, туман ва шаҳарларида ҳам мазкур қабулхоналар фаолият бошлаган.

Фармон эълон қилингунга қадар ишбилармонлар мавжуд муаммоларини ҳал қилишда маҳаллий ҳокимликлар, Савдо-саноат палатаси, тадбиркорликка қўмаклашиш марказлари ва шу каби ташкилотларга суяна эди. Мазкур идораларда айрим муаммоларни кўриб чиқиш узоқ вақт талаб этарди. Энди эса вазият тамоман ўзгарди. Аниқланган муаммоларнинг ҳудудга тааллуқлиси бевосита вилоят ҳокимига, республика аҳамиятига молик бўлгани эса тўғридан тўғри Бош вазирга берил-

моқда, улар ҳафтада бир кун қабулхона масалалари билан шуғулланмоқда.

Президентимиз ташаббуси билан ташкил қилинган мазкур қабулхоналар тадбиркорликни ривожлантириш ва чет эл инвестицияларини жалб қилишда янги имкониятларни вужудга келтиряпти. Улар аҳолининг иш билан бандлиги ва моддий фаровонлиги ошишига муайян ҳисса қўшапти. Бу эса Президентимиз қўйган энг устувор вазифалардан биридир.

А. БАҲРИДИНОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Бош вазирининг
Фарғона вилояти Қувасой шаҳридаги
Тадбиркорлар мурожаатларини
кўриб чиқиш қабулхонаси мудири

Бугунги давр қаҳрамонлари

Раҳмат сизга, Раҳматилло!

Фидокорлик, ҳалоллик ва омилкорликни ўз ҳаёт мазмунига айлантира олган бу инсон эришган ютуқлар ҳақида бирма-бир сўзлайдиган бўлсам, фикрларим нечоғлик тўғри, асосли эканига яна бир қарра амин бўласиз.

Келинг, аввалбошда мақоламиз ширинкомаси билан таништирай.

"Қамолов Раҳматуллоҳ" номли кўп тармоқли насли чорвачилик фермер хўжалиги ташкил этилганидан буён ўтган салкам чорак аср давомида ер майдонлари 196,5 гектарга етди. Мавжуд чорва ҳайвонлари сони эса 840 бош қора молдан иборат. Ундан насли қора моллар 650 бошни, насли сигирлар 190 бошни ташкил этади. Ундан ташқари, 90 бош от ҳам парвариш қилиняпти. Қўйчилик, паррандачиликда ҳам ҳайратда қоларли ютуқларга эришилган. Оддий мисол, энди иш бошлаган маҳалда бир бош ҳам қўйи бўлмаган фермада ҳозир 700 бош қўй-қўзи ҳамда 15 минг парранда боқилляпти. Йилига 200 тоннага яқин гўшт ва 2 миллиондан ортиқ тухум олинапти.

Дўпplingиз бўлса, бундоқ бошдан олинг-да, бир таҳлил қилинг энди. Бу ишлар ҳазилакам-мас билсангиз. Қанча азоб, уқубат, ташвиш, ва ниҳоят, ҳаммасининг ортида қувонч ҳам турибди.

Яна бир эътиборга лойиқ томони, бу хўжаликда нафақат чорва ҳайвонлари парваришланади, балки йилига 30 тоннага яқин пахта ҳам етиштирилади. 136 тоннадан галла, 800 килограмма яқин пилла, 220 тонна сабзавот маҳсулотлари, 202 тонна маккажўхори дони тайёрланади. Бу собиқ иттифоқ давридаги энг йирик давлат ва жамоа хўжаликлари ишлаб чиқариш кўрсаткичлари билан тенг рақамларми? Э, ўлманг замондош. Ҳолбуки, ўша давлари эсланг, шунча маҳсулот етиштирган хўжаликларнинг минглаб гектар ер, экинзор ва йайловлари, саноқсиз техника воситалари, неча минглаб ишчи-хизматчилари бўлармиди?! "Қамолов Раҳматуллоҳ" кўп тармоқли насли чорвачилик фермер хўжалигида эса 160 та ишчи ўрни бўлиб, 7 та трактор ва 2 та юк машинаси хизмат қилляпти, холос.

Ҳозирда бу кўп тармоқли насли чорвачилик фермер хўжалиги Фарғона вилоятидаги энг кўп соф фойда билан ишлайдиган корхоналар сирасига қиради. Бировнинг чўнтагидаги пулини ҳисоблаш инсофданмас, лекин Раҳматуллоҳ ҳожи ҳалол пешона тери билан топаётган даромадини келтирмасак, журналистлигимиз қайда қолади. Бу ёғни сўрасангиз, хўжаликнинг жами даромадлари 2018 йили 902 миллион сўмни ташкил этган бўлса, бу маблагнинг 355 миллион сўми соф фойда экан!

Ана энди бугунги қаҳрамонимиз сийратига бир назар таштайлик-чи.

Аслинг – наслингда баёнدير

...Ўтган асрнинг 50-йиллари иккинчи ярмидан бошлаб Ўзбекистон миллий ҳунармандчилиги, хусусан, тўқувчиликда жиддий ўзгаришлар юзга чиқди. Қари қаттиқ мафкура таъсирида қотиб қолган Марғилон илқилигида ҳам жонланиш, ишни ташкил этишнинг илғор усуллари кўллаш бошланди. Натижада бу соҳада янги матолар, турли турдаги газламалар пайдо бўлди. Бунинг сабаблари эса чуқур.

Ўзбекистондан ЮНЕСКОнинг инсоният номодий маданий мероси рўйхатига киритилган биринчи объект – Марғилонда атлас ва адас ишлаб чиқариш аънавий технологияси бўлгани бежиз эмас. Атлас матолар маликаси – хонатлас ҳозирда дунёда машҳур, айтишларича, ўзбек аёлнинг сеvimли либоси, юртимиз рамзига айланган хонатлас ўша даврда шу шаҳарда яратилган.

Эътифод этмоқ жоиз, айна ўша ўтган замонда Марғилон аънавий тўқимачилигини қайта тиклаш, ривожлантиришга ҳақиқий тадбиркор, чин ватанпарвар инсон – Иброҳим Давидов бошчилик қилади. Ўша кезлар Марғилонда ҳали улкан саноат корхоналари мавжуд эмас эди. Четдан қарасангиз, шаҳар кўчалари четларидики терак, тол, чинор каби дарактлар таналарига ранг-баранг тоналари тортди мато тўқитган эркак тўқувчиларни учратиш мумкин. Шаҳарнинг тор кўчалари юзлаб ана шу тарзда меҳнат қилаётган тўқувчилар билан гавжум эди. Иброҳим ака ташаббуси билан дастлабки атлас тўқимш фабрикаси иш бошлади.

Бироқ 60-йиллар бошларида шўро тузуми яна халқ ҳаёти, ишлаб чиқаришга мафкуравий ёндашувни кучайтира бошлади. Марказда ҳам, чекка ўлкаларда ҳам ўсишни бошлаган эркин иқтисодиёт куртаклари аёвсиз эзиб ташланди. Иброҳим Давидов ҳам қаттол сиёсат қурбони бўлди. Ишбилармон, тажрибали саноат хизматчиси қамоққа олинди.

– Ўшанда 4-5 яшар гўдак эдим, – эслайди биз бугун хотирлаётган инсоннинг кенжа ўғли Раҳматулло Қамолов. – Онам жуда оғир аҳволда қолади. Чунки оилада тўрт нафар қиз, бир ўғил бор, боз устига 30-40 йилларнинг қама-қамалари ваҳшати одамлар ёдидан кўтарилмаган... Шу учун онамиз биринчи галда бизнинг келажагимиздан хавотирланган.

Истиқлолдан кейин Иброҳим Давидовнинг пок номи қайта тикланди. Унинг ҳаёти ҳақида, амалга оширган эзгу ишлари ҳусусида қа-

тор мақолалар чоп этилди, телекўрсатувлар уюштирилди. Шаҳар чеккасидаги қабристонда марҳумнинг рамзий сағанаси қад ростлади...

"Ўзбекистон Республикаси мустақил давлат дея эълон қилинади!". Бу улуг мужда кўхна диёр бўйлаб бор овозда жаранглаган кезлари Раҳматуллонинг ҳаёлида биринчи навбатда отасининг муборак сиймоси гавдаланди. Юрт озодликка эришди.

"Отажон! Эндилқда сиз бошлаган тадбиркорлик, яратиш, қўлайтириш, халқни фаровонликка етаклаш каби хайрли ишларни мен давом эттираман! Тадбиркорлик энди менгиз энг асосий мақсадим, ҳаёт тарзим бўлиб қолади!".

Тетапоя йиллар

...Раҳматулло Тошлоқ тумани савдо идораларида хизмат қиларди. Бирок йигитнинг лафзи битта бўлади: ният – сўз – амал! 1995 йили давлатдан 4 гектар ер олиб "Қамолов Раҳматуллоҳ" номли чорвачилик фермер хўжалигини ташкил қилди. Шу чоғдаёқ туман марказидаги якка-ёлғиз, боқувчисиз қариялар дам олиш масканини тўлиқ ўз оталиғига олди (шу масканга ҳозирга қадар ҳам "Қамолов Раҳматуллоҳ" фермер хўжалиги бегарз ёрдам кўрсатиб келади).

Дастлабки йиллари корхонани йўлга солиш, ишлаб чиқаришни ривожлантириш, албатта, осон кечмади. Боиси, ҳали давлатга қарашли қишлоқ хўжалиги корхоналари – давлат ва жамоа хўжаликлари фаолият кўрсатар, чорвачиликка ажратилган ер ва озука экинлари биринчи галда уларга тарқатилар эди. Иккинчидан, фермер хўжаликлари бирмунча паст назар билан қараш, уларнинг молиявий аҳолини яхшилашга маблаг ажратишда камситиш маҳаллий раҳбарларнинг деярли иш услубига айланганди.

– Ҳа, иш бошлаш қийинчилик билан ўтди, – дея хотирлайди фермер хўжалиги иш бошқарувчиси Абдуқаюм Аминов. – Бироқ Раҳматулло бир ишга киришдики, уни охирига етказмагунча, мўлжални тўғри олмагунча орта сира қайтмайдиган ўжар йигит. Деярли ҳар тонгда фермер хўжалигига етиб келар, молбоқарлар, соғувчилар билан суҳбатлашар, мавжуд камчиликларни аниқлаб, уларни бартараф этмагунча тинчимасди. Хўжалик ишчиларининг ойлик маошларини ўз вақтида ва тўлиқ етказиб бериш унинг учун аридоний вазифага айланган. Қолаверса, уларнинг тўй-маъракаларида, албатта, қатнашиш, иложи борича моддий-маънавий ёрдам кўрсатишни ўзининг инсоний бурчи, деб ҳисоблайди.

Хўжаликдаги ишлаб чиқариш кўрсаткичлари кун сайин, ой сайин яхшиланиб бораверди. Бир-икки йилда фермер хўжалигида эришилган ютуқлар эл кўзига кўринди. Бу эса Ўзбекистонда қишлоқ хўжалиги, чорвачилик тараққиётининг бош йўли фермер хўжаликлари ривожлантириш эканлигини исботларди. 1998 йилга келиб Ўзбекистонда эълон қилинган "Ташаббус – 98" кўрик танловида Раҳматулло Қамолов мамлакатда энг яхши фермер деб топилди ҳамда олтин медаль билан мукофотланди. Унга Президент соврини – "Дамас" автомашинаси топширилди. 1999 йили эса Президент фармонида кўра "Шухрат" медали билан тақдирланди...

"Рум ёқути"нинг жозибаси

Хўжалик бир жойда депсиниб қолгани йўқ, шу ерда 37 гектарли қўшимча мевозор бог яратилган. Айниқса, 2 гектар майдондаги интенсив бог киши эътиборини тортади. Давлат дастури асосида салкам 1 гектар ерда иссиқхона қурилган, унда лимон кўчатлари шигил мева туккан. 4 гектар ерда эса замонавий узум кўчатларидан ташкил топган бог ҳосилга қирган.

– Яқинда газетда ўқиб қолдим, – дейди Раҳматулло ака. – Японияда ҳар бир боши 11 минг АҚШ долларга баҳоланадиган "Рум ёқути" номли узум яратилибди. Дунёдаги бу энг қимат узум йирик, қизил ёқут рангли, таъми эса бениҳоя ширин экан. Худо хоҳласа, мана шу узумдан ҳам етиштириб, мўл ҳосил олишни режалаштириб қўйдим!

Қарашлари жиддий, атрофга очиқ юз, ишонч тўла назар билан боқадиган бу инсоннинг сўзларига инномаслиқнинг иложи йўқ. Яна денг, Бешалиш даштларида, тошлоқ, ташландиқ 8 гектар майдонда ҳозирда шовуллаб ётган улкан теракзор барпо этган, ғайрат-шижоатга тўла бу юртдошимга таҳсин айтмоқдан бошқа чора йўқ.

Фермер хўжалиги ҳудудида кираверишимизда бизни ғаройиб манзара қаршилайди. Ўнг томондаги чорва моллари боқиладиган усти ёпиқ айвон ичида 15-20 бош оқ туялар кавш қайтариб турибди. Ғаройиб дейишимизнинг боиси, водийда ҳаммаям туя боқмайди-да!

– Ҳа, кўриб турганингиздек, ўзимизнинг икки ўрқачли оқ туялар, – дея изоҳ беради Абдуқаюм Аминов. – Раҳматулло ака ҳали туя боқиш ҳусусида гап бошланмасдан илгари 2-3 бош оқ туяни шу ерга келтириб, тажриба тариқасида қўлайтиришга киришган эди. Фермер хўжалигимиз атрофидаги бўш ерларда янтоқ кўп ўсади. Туянинг асосий озукаси эса янтоқ, натижада мол-қўй емайдиган бу ўсимлик туя боқишда қўл келди. Ҳозирда 5 та нор,

15 та ургочи туямиз бор. Туя янтоқдан ташқари қўй-моллардан ортган қолдиқ хас-ҳашакларни ҳам паққос тушираверади. Хўжалигимизга туя сути ичиб, шифо топиш истагидагилар кўп келишади.

Кўнгилнинг бир буржи...

Фермер хўжалиги олинаётган даромадлар ҳисобига жуда кўплаб хайрия ишларини ҳам амалга оширмоқда. 2016-2018 йиллари кам таъминланган, боқувчисини йўқотган оилалар, якка ёлғизлар, уруш қатнашчиларига салкам 44 миллион сўмлик хайрия ёрдамлари берилди. Худди шу йиллари Фарғона вилояти ҳамда Тошлоқ туманида спортни ривожлантириш, ёш авлодни соғломлаштириш каби тадбирларга деярли 19 миллион сўмлик ҳомийлик мадади берилди. "Қумқишлоқ" маҳалла фуқаролар йиғини биноси таъмирдан чиқарилди. Шу маҳалла фуқароларининг тоза ичимлик сувига бўлган эҳтиёжини тўлиқ таъминлаш ниятида 3 километрга яқин сув тармоғи таъмирланди, 3 километр зиёб яроқсиз ички йўлларга шағал тўқилди. Санайверса, бундай мисоллар кўп, лекин қаҳрамонимизнинг кўнгли хижил тортиши эҳтимолиям йўқ эмас. Боиси, ўзлари бундай хайрия ишлари ҳақида ҳеч қачон гапириб ўтирмайди...

Сиёсий чиқиши

2004 йили Раҳматулло Қамолов ҳаётида жиддий ўзгариш юз берди. Республикаимизда янги ташкил топган Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати – Ўзбекистон Либерал-демократик партияси Фарғона вилоят Кенгашининг йиғилишида унинг номзоди вилоят Кенгаши раислигига тавсия этилди. Албатта, Раҳматулло ака ўша пайтлари вилоятдаги энг обрўли, етакчи тадбиркорлардан бири эди. Аммо партиявий ишлар соҳасида етарли тажрибаси йўқлиги сабабли аввалгига иккиланди...

Лекин йиғилиш ақли янги партиянинг эзгу ғояларидан келиб чиқиб, шу соҳа билимдони, бу ҳаракатнинг нозик жиҳатлари, паст-баландини беш қўлдай билладиган, ҳақиқий номзод – Раҳматулло Қамоловни раҳбар этиб сайлашни маъқул топди. "Энди отам раҳматлининг руҳлари шод бўлади, у бошлаган ишни давом эттираман. Менга ғойибона оқ фотиҳангизни беринг, отажон", дея кўнглидан ўтказди тадбиркор ўша онларда.

Албатта, партиянинг жамиятдаги таъсир кучини юксалтириш, унинг ғояларини ҳаётга тез ва самарали татбиқ этиш, аввало, унинг аъзолари сафини қўлайтиришни тақозо этади. Раҳматулло Қамолов раҳбарлигидаги партия вилоят Кенгаши, шаҳарлар ва туманлар Кенгашлари бу соҳада қатор тадбирларни ишлаб чиқдилар. Улар узусксиз ва бир маромда амалга оширила бошланди.

Биринчидан, турли туман ташкилотларда, омма орасида янги сиёсий кучнинг дастурий ғояларини режа асосида тарғиб этишга катта аҳамият берилди. Жойларда партия таянч нуқталарини ташкил қилиш бўйича тизимли иш олиб борилади. Орадан хиёл вақт ўтмай, 9 та хусусий корхона, 4 та фермер хўжалиги, республика фермер деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашининг 3 та бўлими ҳамда бошқа 14 та турли идорада бошлангич партия ташкилотлари фаолият юрита бошлади.

Маълумки, ўзбек жамиятида маҳалла тизими катта мавқега эга. Янги партия айна шу тизим билан яқин ҳамкорликни йўлга қўйди. Зеро, маҳалла ҳаёти билан чамбарчас алоқа боғлаш мамлакатимиз аҳолиси кундалик турмушга чуқур кириб бориш, унинг қувонч-ташвишлари билан ҳамнафас бўлиш, орзу-умидларини рўёбга чиқаришда ҳамжихат ҳолда курашмоқ демакдир. Фарғона вилоятида 1 037 та маҳалла фуқаролар йиғини мавжуд. Олиб бориладиган таъсирчан тарғибот ишлари натижасида 481 нафар МОЙ раиси ҳамда 403 нафар йиғин котиби О'зЛиДеР аъзолигига ўтди. Шу билан бирга, ўзини ўзи бошқариш идораларининг яна 100 нафардан зиёд ходимлари янги партия сафларида сиёсий кураш олиб боришга киришди. Тадбиркорлар ҳуқуқ ва манфаатларини ишончли ҳимоя қилиш, уларни доимий қўллаб-қувватлаш вилоят партия ташкилоти, унинг жойлардаги бўлимларида асосий йўналишга айланди.

Турган гапки, тадбиркор кишиларни олға томон етакловчи, ҳудудларни барқарор ривожлантириш, саноат ва қишлоқ хўжалиги ва бошқа соҳаларни модернизация қилишда етакчи ўринда турувчи ташаббускор ва ақлли бўлмоғи шарт.

Янги ташкил топган партия, унинг вилоятдаги раҳбари дастлабки ойлардан оқ шундай таъминлар асосида иш бошлади. Биргина мисол, О'зЛиДеР Кува туман Кенгашига "Кува" маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида истиқомат қилаётган бир гуруҳ шахслардан ариза келиб тушди. Унда ёзилишича, неча йилларки, маҳалла аҳолиси ички йўлларнинг абгор аҳолидан жабр тортиб келяпти. Ҳар икки томони зич турар жой биноларидан иборат йўллар ёзда тизза бўйи тупроқ, куз ва қишда эса лой-балчиқ гирдобии

Эшитган чиқарсиз, нафақат водий, балки бутун республикага доврўғи кетган бир ишбилармон фермер бор. Ишонаверинг, мана, биз кафил-да, Раҳматулло Қамолов десангиз, ҳамма танийди.

да қоларди. Кексалар, аёллар ва болаларнинг қишлоққа кириб чиқишлари машаққатга айланганди. Партия туман Кенгаши вакиллари ҳамда О'зЛиДеРнинг туман Кенгашидаги депутатлик гуруҳи аъзоси М. Сайфуддинов маҳаллага бориб вазиятни ўрганишди, аҳоли билан суҳбатлашди. Дарҳақиқат шикоят хати ўринли, аҳвол чидаб бўлмас даражада эди.

Шу кўннинг ўзида Халқ депутатлари Кува туман Кенгашидаги О'зЛиДеР депутатлик гуруҳи томонидан тегишли ташкилотларга сўровнома юборилди. Партия туман Кенгаши бу масалани қатъий назоратга олди. Партиянинг вилоят Кенгаши раҳбари Раҳматулло Қамолов бу масала билан шахсан шугулланди.

Албатта, йўл қурилиш ташкилотлари бу иш режада йўқлигини баҳона қилиб, масала ечимини орта қуришга уринишди. Бироқ фаоллар бўш келмади. Натижада орадан кўп вақт ўтмай, маҳалланинг Фахрийлар ва Ҳувайдо кўчаларига замонавий асфальт ётқизилди, йўллар четлари ободонлаштирилди.

Биз бу каби юзлаб ишлардан биринасини тилга олдик, холос.

Бугунги кунлар...

Фарғона вилояти гарчи ҳудуд кенглиги жиҳатидан Ўзбекистонда энг охириги ўринлардан бирида турса-да, айна пайтда бу ерда тўрт миллион нафар атрофида киши яшайди. Бу эса ҳар бир қарчир ер, экинзордан ўта тежамкорлик билан, энг кўп маҳсулот олади-ган даражада фойдаланишни талаб этади. Бунда аҳоли томорқа ерларидан самарали ҳосил олиш алоҳида аҳамиятга эгадир. Партия фаоллари худди шу масалада кенг тарғибот-ташвиқот ишларини амалга оширмоқда. Шу йилнинг май ойига қадар маслақдошлар, депутатлар, БПТ раислари ва партия фаолларидан иборат ишчи гуруҳлари вилоят, шаҳар ва қишлоқлардаги 1 083 хонадонга кириб, томорқалар аҳоли билан танишди. Ердан унумли фойдаланаётган ер эгалари рағбатлантирилди, тажрибаларини оммалаштиришга тақдим этилди. Айрим хонадонлар эгаларига томорқадан унумли фойдаланиш, ундан мўмай даромад орттириш бўйича тегишли маслаҳатлар берилди. Шу билан бирга, кўплаб томорқачиларга амалий ёрдам берилди. Масалан, 196 та хонадонга кўчатлар ва турли навадаги уруғлар сотиб олишда моддий ёрдам кўрсатилди. 141 та оиланинг томорқа ерлари шудгорлаб берилди, 9 та хонадон соҳибларига иссиқхона қуриш ва чорвачиликни йўлга қўйиш бўйича кредит олишда амалий кўмаклашилди. Мана, ҳозир тўқин куз палласи. Ишчи гуруҳлар кириб чиққан хонадонлар томорқаларида мўл полиз маҳсулотлари, мева-чевалар етиштирилди. Партия ташкилотлари келаётган ўнлаб раҳматномалар бу борада амалга оширилган ишлар беиз кетмагани, О'зЛиДеР аъзолари кўмаги билан томорқа ерларидан самарали фойдаланиш даражаси ошганидан далолат беради.

Томорқа эгалари, хонадонлар етакчилари билан мустаҳкам алоқалар асло бўшагани йўқ. Бу йил ёзда ҳам партия раҳбар идоралари ходимлари, депутатлар, БПТлар етакчиларидан ташкил топган ишчи гуруҳлар вилоят ҳудудидаги 6 708 та хонадонда ўрганиш олиб боришди. Натижада бу уйларида 2 532 та муаммо аниқланди. Уларни бартараф этиш учун тегишли чора-тадбир қўрилди. Юқоридаги муаммоларнинг 1 610 таси алоқадор ташкилотлар ва депутатлар ёрдамида ўша ернинг ўзида ҳал этилди.

Инвестиция лойиҳаларини яратиш, тегишли ҳамкорлар билан алоқаларни мустаҳкамлаб, биргаликда уларни ҳаётга татбиқ этишда кўмаклашиш О'зЛиДеР олдиға қўйган бош мақсадлардан бири эканига шубҳа йўқ. Вилоятда партия ишчи гуруҳи томонидан тегишли ҳамкорлар билан биргаликда ҳозиргача 79 та лойиҳа ишга туширилди. Ил охирига қадар яна 562 та лойиҳа ҳаётга татбиқ этилади.

– Мазкур лойиҳаларга партияимизнинг халқ депутатлари Фарғона вилоят Кенгашидаги 19 нафар депутатимиз ҳамда шаҳар-туман кенгашларидаги 213 нафар депутат бириктирил-

ган, – дейди Раҳматулло Қамолов. – Улар ижросини таъминлаш юзасидан партия томонидан тегишли назорат-таҳлил фаолияти амалга ошириляпти. Бир қанча депутатлар ҳамда мансабдор шахсларнинг бу борадаги ишлари ҳусусида зарур муҳокама ва эшитувлар ўтказилди, уларнинг фаолиятига тегишли баҳо берилди.

Кейинги икки-уч йил ичида Ўзбекистонда рўй бераётган бекиёс ўзгаришлардан яна бири пахта майдонларининг қисқариши, бог-роғларнинг, айниқса, илгари кам эътибор берилган мевали дарактлар майдонларининг кенгайишидир. Яхши биласиз, авваллари ёнғоқ, pista, бодом кам экилар, мевалар нархи эса осмонда эди. Халқ депутатлари Фарғона вилояти Кенгашидаги О'зЛиДеР депутатлик гуруҳи йиғилишида Президентимизнинг "Ёнғоқ ишлаб чиқарувчилар ва экспорт қилувчилар уюшмасини тузиш ҳамда унинг фаолиятини ташкил этиш тўғрисида"ги қарори ижросининг муҳокама этилиши бу борада ўзига хос қадам бўлди. Чиндан ҳам ушбу қарор фуқароларнинг тадбиркорлик фаолияти билан янада яхшироқ шугулланишга туртки берди. Ҳақ гап, ёнғоқзор боглар қўлайиши аҳоли даромадини оширади, турмуш шароитини яхшилашда янги қадам ҳисобланади. Дастлабки йиллик вилоятда 231 гектар ёнғоқзор барпо этилди. Қўқон давлат ўрмон хўжалигида 2017 йилиёқ 38 минг дона серхосил, турли навадаги ёнғоқ кўчатлари етиштирилган, 25 гектар майдонда 2 550 дона сархил ёнғоқ дарахтдан иборат махсус плантация барпо этилган.

Сайлов тадориғи қандай?

– О'зЛиДеР Сиёсий Кенгаши Ижроия кўмитаси томонидан берилган кўрсатмалардан келиб чиқиб, август бошларида вилоятимиз партия ташкилотларида партиянинг янгиланган дастури ҳамда сайловолди платформаси атрофича муҳокама қилинди. Уларда кўплаб жўяли, ўрганса, амалга оширса арзийдиган фикр-мулоҳазалар билдирилди. Айтайлик, партия фаоли Аҳмадали Тешабоев ҳудудларда Тадбиркорлик академияларини ташкил этиш, хусусий сектор вакилларини қўллаб-қувватлаш ғоясини олдинга сурган бўлса, Қўқон шаҳар Кенгаши депутати Муҳсин Абдурахимов Қўқон шаҳрининг туристик салоҳиятини янада юксалтириш учун партияимиз амалга ошириши лозим ишларга батафсил тўхтади. Сайловолди дастурига туризмни ривожлантиришга йўналтирилган режаларни киритиш зарурлигини таъкидлади.

Умид қиламизки, партиянинг янгиланган дастури ҳамда сайловолди платформасини қабул қилишда шу каби тақдифлардан ўринли фойдаланилади. Зеро, партиянинг 16 йиллик тарихи давомида бир неча марта сайловолди дастурлари ишлаб чиқилган, лекин уларнинг ҳеч бири бу сафаргидек сайловдан анча олдин кенг муҳокама этилмаган эди.

Айтганча...

Қишлоқ хўжалиги соҳасида кўп йиллар самарали меҳнат қилиб, чорвачилик ва паррандачиликда ном таратган Раҳматулло Қамолов намунали оила бошлиғи ҳамдир. Турмуш ўртоғи Эътиборхон опа билан 5 нафар фарзандни тарбиялаб воёга етказишди. Нозимахон, Нарғизахон, Насибхон, Нафисахонни турмушга узатишди. Ўғли Оятулло ота изидан кетиб, "Фарғона Оятулло савдо фойз" хусусий корхонасини муваффақиятли бошқармоқда. 12 нафар набира ва 1 нафар чевара болалари ва бувилари дуоси билан ўсишляпти.

Вақт учар куш, кунлар ойлари, йилларни қувиб борапти. Баъзан яқинлашиб келаётган кексалик ҳам ўзидан хабар бериб қолади. Бироқ Раҳматулло ака чарчамайди. Эли учун, партияси учун ўзини аямайдиган инсон ким деса, шу кишини кўрсатгимиз келади.

Алишер ИБОДИНОВ

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

Ҳокимият амалда фақат халққа тегишли

О'zLiDeP Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши ёшлар билан ишлаш бўлими навқирон авлод вакиллари ижтимоий-сиёсий ислохотлардаги фаоллигини янада ошириш, партиянинг гоявий мақсад ва вазифаларини тарғиб этишда жонбозлик кўрсатаётган ёшларни кадрлар захирасига олиш, улар орасидан муносибларини депутатликка тайёрлаш, тадбиркорликка жалб этиш мақсадида жойларда мунтазам равишда давра суҳбатлари, мулоқотлар ўтказмоқда. Яқинда Қонлиқул ва Шуманай туманларида "Ёшлар – демократик сайловлар жараёнида" ва "Мен сайловга тайёрман" мавзуларида тадбирлар ташкил этилди.

Депутатлар, ҳуқуқшунослар, партия фаоллари таълим муассасаларида таҳсил олаётган, турли корхона ва ташкилотларда ишлаётган ёшлар олдида чиқишлар қилди.

Партия худудий ташкилоти Ёшлар қаноти етакчиси Анвар Шразов қайд этганидек, Президентимиз 2017 йил 22 де-

кабрда Олий Мажлисга йўллаган Мурожаатномасида сайлов билан боғлиқ қонун ҳужжатлари ҳақида яхлит бир шаклга келтирилмаганини қайд этиб, халқаро норма ва стандартларга жавоб берадиган ягона сайлов кодексини ишлаб чиқиш ва қабул қилиш зарурлигини таъкидлаган эди. Шундан кейин мамлакатимиз тарихида илк бор сайлов билан боғлиқ барча ҳуқуқий меъёrlарни қамраб олган қонун ҳужжати – Ўзбекистон Республикасининг Сайлов кодекси ишлаб чиқилди ва қабул қилинди. Бўлажак сайлов илк бор мазкур ҳужжат асосида ўтади. Янги тартиб-таомилларга кўра сайловчиларнинг ягона электрон рўйхати шакллантирилади ва у кодекс билан тартибга солинади. Бу сайловларнинг ҳолис, очиқ ва шаффоф ўтишини таъминлайди. Яна бир янгилик шуки, сиёсий партиялар томонидан имзо йиғиш жараёнида сайловчиларнинг ёки бир неча номзодни ёки партияни қўлаб имзо қўйиш ҳам мумкин. Ҳар бир фуқаро онли равишда овоз бериши, аҳолини депутатликка номзодлар, уларнинг гоя ва мақсадларидан тўла хабардор қилиш учун тарғибот-ташвиқот тадбирлари кенг миқёсда ўтказилади. Шунинг баробарида кодекс мазмун-моҳиятини аҳолига етказишга ҳам алоҳида эътибор берилган. Бу жараёнда ёшларнинг ҳам гоят фаол эканлиги диққатга молик.

– Давлатимизнинг ҳозирги кунда амалга ошираётган барча ислохотлари фақатгина битта мақсадга – халқ фаровонлигига йўналтирилган десам, ўлайманки, тенгқўларимнинг айна кўнглида ганни айтган бўламан, – дейди мулоқот иштирокчиларидан бири, Қонлиқул педагогика коллежи ўқувчиси Жеткиншек Ибраимов. – Мамлакатимизда демократик ҳуқуқий давлат қуриш соҳасида олиб борилаётган катта ишлар, жумладан, сайлов тизими, сайлов жараёнидаги борасида сўз кетганда, ана шу фикрим бу соҳага ҳам тааллуқли эканини асослаб бераман. Чунки Асосий Қонунимизнинг жуда кўп моддалари замирида халқ ҳокимиятичилиги гоёси ётади. Демокриманки, ҳокимият амалда ва қонун бўйича фақат халққа, жумладан, мен ва мен қабилага тегишлидир. Юртимизда ўтказилаётган сайловларнинг асл мазмун-моҳияти ҳам шунда. Мана, ўтган ҳафтада Парламент қули палатаси ва халқ депутатлари маҳаллий кенгашларига сайловнинг PR кампаниясига шарт берилди. Бу жараёни кузатиб, қўланган юксак мақсадларимиз сари шиддат билан одимлаётганимизни, бу борада анча-мунча марраларни забт этиб қўганимизни ҳам ҳис қилдим. Шунинг ҳам таъкидлаш-

ни истардимки, халқимизда азалдан ҳар қандай рақобат ҳалоллик принциплари асосида бўлиши ибратли одат-анъанага айланган. Шу туфайли сиёсий кураш ҳам қонунларимизда тақиқланган технологиялар билан қўшиб олиб борилиши менталитетимиз учун бегонадир. Айтайлик, миллий спортимиз бўлган кураш шу кунларимизга қадар ҳалоллик рамзи ҳисобланади. Сайловолди ташвиқотида ҳам партиялардан илгари сурилган номзодлар софлик мезонларига таянган ҳолда ўз салоҳиятини намоён этишга, шу билан сайловчиларнинг кўпроқ овозини олишга интилишига ишонаман. Мамлакатимиз тақдир учун барчамиз бирдек масъулмиз. Юқори демократик савияда ташкил қилинаётган сайлов эса эртанги кунимизни ўзимиз белгилашимизга улкан имконият яратяпти. Мен сайловолди дастури сиёсий қарашларимга, ҳаётий таъмилларим ва орзу-умидларимга ҳамоҳанг бўлган партиянинг номзодларини қўллаб-қувватлайман.

Мулоқотлар низоҳида партиямиз дастурий гоя ва мақсадларини оммалаштиришда фаоллик кўрсатаётган

товарларни экспортга чиқариш борасида изланаяпти.

Партия Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши бўлими мудири Муҳаббат Ахиязова ва О'zLiDeP ҳамкор ташкилотлари вакиллари ўз бизнесини йўлга қўйиш истагидаги йигит-қизлар билан биргаликда корхонада бўлишди. Улар ишлаб чиқариш жараёни, тайёрланаётган маҳсулотлар билан бевосита танишди, ёшлар ўзларини қизиқтирган саволларга тадбиркордан жавоб олди.

Аёл борки...

Аёлларнинг мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги ўрнини ошириш, хотин-қизларнинг ўз қобилиятини рўёбга чиқаришлари учун зарур шароитлар яратиш партиямиз фаолиятининг асосий йўналишларидан биридир. О'zLiDeP тузилмалари бу борада белгиланган вазифаларни бажаришга алоҳида эътибор берапти. Хусусан, партия Амударё туман Кенгаши туман хотин-қизлар кўмитаси билан ҳамкорлик тўғрисида меморандум имзолаган эди. Ушбу келишувга биноан яқинда туманда хотин-қизлар бандлигини таъминлаш бўйича жорий йилнинг 8 ойи давомида амалга оширилган ишлар юзасидан бандликка кўмаклашиш маркази мутасаддиларининг ҳисоботи тингланди. Тадбирда вақтинча ишсиз хотин-қизлар, манфаатдор давлат ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, партия фаоллари иштирок этди.

Амударё тумани аҳоли бандлигига кўмаклашиш маркази мутахассиси Богдугул Матмуратова ўз ҳисоботида қайд этганидек, 2019 йил мобайнида марказга 3 минг 480 фуқаро мурожаат қилган. Улардан 2 минг 31 нафари – 1 012 нафар аёл, 834 нафар ёш доимий ишга жойлаштирилди. Жорий йилда 5 мартаба бўш иш ўринлари, ярмаркаси ташкил қилиниб, 156 корхона ва ташкилотдан 838 та иш ўрни таклиф қилинди. 143 фуқарога ишга йўланма берилди. Шунингдек, мутахассис эндиликда чет элда мушкул аҳволга тушиб қолган меҳнат мигрантлари масофавий мурожаат қилишлари мумкинлиги, бу ишлар ягона меҳнат тизими доирасида "Labor migration" дастурий комплекси орқали амалга оширилиши белгиланганини таъкидлади.

Туман ички ишлар идорасининг ҳуқуқбузарликлар профилактикаси бўлими хотин-қизлар масалалари бўйича катта инспектори, катта лейтенант Дилафруз Шарипова эса қонунчи миграция, одам савдоси билан боғлиқ турли масалалар хусусида сўз юритиб, аёлларнинг ҳуқуқий ва бошқа мазмундаги саволларига батафсил жавоб қайтарди. О'zLiDeP Амударё туман Кенгаши аппарати раҳбари Муҳаддас Бекназарова уй-жойга эҳтиёжманд меҳнат мигрантларига кўп квартиралардан хонадонлар ажратилиши, тартиб-таомиллари хусусида маълумот берди.

Партия Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши Сиёсий таълим маркази раҳбари Насиба Тўрамуратова Сайлов кодексининг аҳамияти, сайловларга тайёргарлик жараёни, номзодлар билан ишлаш, тарғибот ишларини жонлантиришда кўпроқ нимага эътибор қаратиш кераклиги бўйича маъруза қилди.

Тадбирда "Аму дизайни" масъулияти чекланган жамиятида фаолият юртуви Гулнора Юлдашева ишсиз қизларга дизайн бўйича бепул маҳорат дарслари ташкил қилиш имконига эга эканини билдирди. Унинг ташаббуси йиғилганлар томонидан қўллаб-қувватланди.

Ўз муҳбиримиз

ҚАШҚАДАРЁ

Сайловчи ҳамиша тайёр, биз-чи?

– Бугунги кунда барча сафдошларимиз олдида турган долзарб вазифа тобора яқинлашаётган муҳим сиёсий жараён – Олий Мажлис Қонунчилик палатаси, халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар кенгашлари сайловига пухта ҳозирлик қўриш ва унда муваффақиятли иштирок этиш, – дейди О'zLiDeP Қашқадарё тайёр Кенгаши раиси Шухрат Турсунов. – Сайловолди дастурини сайтлар, ижтимоий тармоқларда тезкорлик билан ёритиш, номзодлар танлашда жиддий ёндашиш, партия сафларига замонавий билим ва кўникмага эга, янгича фикрлайдиган салоҳиятли ёшларни жалб этишга алоҳида эътибор қаратиш муваффақият омилларидандир.

Дарҳақиқат, яқинлашиб келаётган муҳим сиёсий жараёнга вилоятда ҳар томонлама пухта ҳозирлик қўриляпти. Қисқа фурсатда партия вилоят, туман, шаҳар кенгашларининг сайловолди штаблари шакллантирилиб, изчил фаолияти йўлга қўйилди. Шунингдек, "Сайловлар: ғалаба стратегияси ва тактикаси" мавзусидаги ўқув-семинарлар юксак савияда ташкил этилди. Тадбирларда О'zLiDeP вилоят, туман, шаҳар кенгашлари аппаратлари раҳбарлари, ийрочи котиблар, депутатлар, мафкура масалалари бўйича раис ўринбосарлари ва оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди. Вилоятдаги олий ўқув юртларининг профессор-ўқитувчилари ҳамда партия вилоят ташкилоти масъул ходимларининг сайловолди тарғибот-ташвиқот ишларида ОАВ имкониятларидан самарали фойдаланиш, сайловга оид PR-технологиялар, дебат, баҳс-мунозараларда тегишли қўнунларга таяниш, ўзини тутиш қоидалари, нутқ сўзлашнинг хусусиятлари, интервью олиш, сайлов кампанияси тактикаси, мамлакатимизда иқтисодий ривожлантириш ва инвестицияларни жалб қилиш борасидаги янгиликлар ва бошқа мавзулардаги маърузалари тингланди.

Семинар иштирокчиларига оммавий ахборот воситаларига интервью бериш бўйича маҳорат дарси ўтдим, – дейди халқ депутатлари Қарши шаҳар Кенгаши депутати Абдусалом Мўминов. – Шунинг баробарида номзоднинг имижини шакллантириш, сайловолди дастурини тайёрлаш, учрашувлар пайтида ўзини тутиш, учрашув қатнашчилари диққатини жалб қилиш борасидаги тажрибаларини сўзлаб бердим. Тарғибот жараёнида бу жуда муҳим. Бир оғиз ноҳўра сўз ёки хатти-ҳаракат билан одамлар илҳосини қайтариб қўйиш мумкин.

Семинарларда номзодларнинг сайловолди дастурлари 2017 – 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси ҳамда партиямиз дастурий мақсадларидан келиб чиққан ҳолда тайёрланиши, ҳар бир партия ходими, депутатликка номзодлар сиёсий дебатларга тайёр туриш учун ташкил этилаётган сайловолди тадбирларида фаол қатнашиб, партия нашрларида эълон қилинаётган мақолаларни мунтазам ўқиб, сиёсий билим ва тажрибасини муттасил ошириб боришлари зарурлиги таъкидланди. Шунингдек, бу муҳим сиёсий жараёнга пухта ҳозирлик қўриш, сайловолди тарғибот-ташвиқот гуруҳлари фаолиятини мувофиқлаштириш, матбуот ва оммавий ахборот воситаларида ёритиш, кузатувчи, ваколатли вакиллари танлашга аҳамият қаратиш, БПТ етакчилари, фаоллар ва тарафдорлар ўртасида амалий машғулотлар

ни тез-тез ўтказиб туриш борасида фикр-мулоҳазалар ўртага ташланиб, амалий таклифлар ишлаб чиқилди.

– Ўқув-семинарлар қизгин тортишувларга бўлди, – дейди партия Қарши туман бўлими ходими Феруза Мустаева. – Видеоплава, слайд тайёрлаш, интервью бериш каби амалий машғулотлар, махсус ўйинлар машғулотларнинг қизиқарли ўлишини таъминлади. Сайлов кодекси ҳақидаги билимларимиз кенгайди. Хусусан, унда сиёсий партиялар ваколатли вакиллари ҳуқуқлари кенгайтирилиб, сайлов комиссияси мажлисларида, тегишли ҳужжатларни текширишда, сайлов участкаларига овозларни санаб чиқишда иштирок этиш ҳуқуқига эга экани таъкидланган. Сайлов натижалари халқ ишончини қай даражада қозонганимизни намоён этади. Асосий эътиборни юрт тараққиёти, эл фаровонлигига муносиб ҳисса қўша оладиган, амалга оширилаётган ислохотларнинг мазмун-моҳиятини теран англайдиган, фаол, ташаббускор, сиёсий етук инсонларни депутатликка номзод этиб кўрсатишга қаратишимиз керак.

Яқинда партия худудий ташкилоти ташаббуси билан ўтказилган давра суҳбатида Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги партиямиз фракцияси вакиллари Адхам Шодмонов ҳамда Гулшана Худоевона сўзга чиқиб, жумладан, О'zLiDePнинг сайловолди дастури лойиҳасидан ўрин олган иқтисодий ривожлантириш ва либераллаштириш борасидаги вазифаларга ҳам тўхталди.

– Солиқ имтиёзлари очиқ ва яширин, қўтилган ва қўтилмаган шакллардаги коррупцияга йўл очади деб ҳисоблаймиз, – деди Адхам Шодмонов. – Шунинг учун ҳам биз барчага бирдек имконият яратиш, соғлом рақобат муносабатларига ўттиш вақти келди. Жойларда бўлиб, муаммоларни ўрганганимизда юзлаб фермерлар бюрократ раҳбарлардан азият чекаётганининг гувоҳи бўлдик. Банклардан кредит олиш мушкуллигини барчамиз биламиз, лекин асосий муаммо биз банкларга тадбиркорлик субъекти деб қарамаётган имизда, банклар ҳам тижорат ташкилоти эканини ҳисобга олмаётганимизда. Кредит ажратиш учун уларда ресурс етарлими, ресурсни мустақил бошқариш ҳуқуқи борми, кредитлаш борасида бозор механизмлари жорий этилганми, шу каби жиҳатларга ҳам эътибор қаратишимиз лозим. Яна бир муҳим масала шундан иборатки, назаримизда, электротиғимиз бўлган яқин келажикда тадбиркорларга фақат солиққа тортиш объекти сифатида қараш тўғри эмас. Чунки уларнинг катта ижтимоий функцияси, яъни бандликни таъминлаш борасидаги улкан аҳамияти ҳам бор. Бинобарин, яқин келажикда тадбиркорларга нисбатан солиқ базасини ҳам қайта қўриб чиқиш лозим.

Тадбирда асосий электротартиб вакиллари ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлашга янада кўпроқ эътибор қаратиш зарурлиги таъкидланиб, бу борада олиб борилаётган ишлар ҳам тилга олинди. Масалан, "Ёшлар – келажакимиз" ва "Ҳар бир оила тадбиркор" дастурлари доирасида воҳода истиқомат қилаётган икки юзга яқин йигит-қизга ўз тадбиркорлигини йўлга қўйиш учун банклардан имтиёзли кредитлар олишда партиямиз ёрдам берди. Касбилик Аъзам Панжиев 157 миллион сўм кредит олиб, мебель ишлаб чиқариш цехини барпо этди. Косонлик Жаҳонхир Қиличев 25 миллион сўм кредит олиб, паррандачиликка қўл урди. Дехқонбодлик Гулбиби Холбоева "Шербек" хусусий ишлаб чиқариш фирмасини ташкил этиб, 21 нафар хотин-қизни иш билан таъминлади. Касби туманининг Мўғлон қишлоғида яшовчи Гулшан Гулмуродовага 20 миллион сўм кредит олишга кўмак берилган, тижув цехини ишга туширди. Қаршилик Гулнора Бобоҳужаева эса 9 миллион сўм сармоя олиб, оилавий тадбиркорлигини йўлга қўйди. Айни пайтда у тумандаги 3 та бозорни қандолат маҳсулотлари билан таъминламоқда.

Мухтасар айтганда, қашқадарёлик сафдошларимиз сайловга пухта тайёргарлик билан кириб боришяпти, ўз келажакини ўзлари белгилашга қодир етук ва салоҳиятли инсонлар эканини намоён этишяпти.

Сайфулла ИКРОМОВ,
"XXI asr" муҳбири

Баркамол авлод

Президентимиз ташаббуси билан мактабгача таълим муассасалари ва умумтаълим мактабларида тарбияланувчиларни ўз вақтида овқатлантириш борасида янги тизим яратилгани ҳам бежиз эмас.

"Макиз", Андижондаги "Рашк милк" фирмаси ва компаниялари, Риштон туманидаги "Мирзомахмуд ўғли Ваҳобжон", Фарғона туманидаги "Шоҳимардонсун", Олтиариқ туманидаги "Ойбек Азиз чорва" фермер хўжаликлари ўз вақтида етказиб беришяпти. Уларни кўп сигимли музлаткичда сақлашда Фарғона шаҳридаги "МСС – 2001" масъулияти чекланган жамияти маддадор.

Корхонамизда 57 нафар ходим доимий иш билан банд. Таомларимизнинг тотли бўлиши ошпазу технологларимизнинг маҳоратига боғлиқ. Акс ҳолда, бугунги рақобат майдонида ютиш мушкул. Шу боис Ўзбекистон ошпазлар уюшмаси Халқаро ўзбек пазандчилиги санъати марказида ҳозиргача 14 нафар ошпазимизнинг малакасини оширишни таъминладик. Айниқса, шу йил 25 июль куни Вазирлар Маҳкамасининг "Давлат мактабгача таълим муассасаларида соғлом овқатлантириш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида"ги қарори қабул қилингани биз сингари тадбиркорларга янада кенг имкониёт яратди. Қолаверса, ўғлим Бунёдхон Сулаймоновнинг ахборот технологиялари бўйича мутахассис экани роса асқотяпти. Унинг замонавий илми, доимо ёнимдалиги, ўринли маслаҳатлари аниқ мақсад сари дадил қадам қўйишда туртки бўлмоқда. Муҳими, истеъмолчиларимиз хизматимиздан миннатдор бўлса, болажонларимиз ўз вақтида сифатли овқатдан баҳраманд бўлиб, янада куч-қувват билан илм олса – бу бизнинг бахтимиз! Ахир эртанги кунимиз, тараққиётимиз уларнинг қўлида.

Гулнора КАРИМОВА,
Фарғона шаҳридаги "Vanessa De Luuks" хусусий корхонаси раҳбари

ОДАМЛАР
НИМИА ДЕЙДИ?

Нажот маърифатда...ми?

"Шўро ислон" (бундан 100 йил аввалги парламентимиз деса ҳам бўлади) тўйларни ихчамлаштириш ҳақида қарор чиқарган экан. Ўқиб кўрини, юз йилда қанчалик ўзгармаганимизни, дабдабада, бидъатда, ҳашамга ўчлик ва мактанчоқликда нақадар собит эканлигини кўрини. Бу иллатни на совет мафкураси, на мустақиллик гоёси йўқота олмади. Жаҳид боболаримиз нажотни маърифатда кўрган эдилар. У ҳам ўлда-жўлда қолиб кетди.

Сенатнинг кечаги қарори қуйи қатлам учун, яъни одамлар нима дейди деб қарз-ҳавола билан тўй қиладиганлар учун қўл келадди: ана, қарор бор, қарор бўқ деб тўйларни қисқартиришлари мумкин. Бу яхши дастак ва қўллаб-қувватлаш. Аммо кўркамни, ушбу чора вақтинчалик натижа беради, токи тўйлардаги дабдаба ва янги хурмача қилиқларнинг трендстартерлари бўлган элита ва янги бойлар ўзгармагунча. Токи улар ўзларини ифода этиш учун тўйдан кўра арзирлироқ ва фойдалироқ ишларни қила бошласалар. Токи уларнинг қадриятлари тизими ўзгарса. Масалан, дабдабаю исроф эмас, хайр-эхсон ва тараққиётга инвестициялар билан

эл назарида туришни истасалар. Токи тўй маросимини ҳашамат билан ўтказиш қоқлоқлик белгиси эканини, 100 йил аввалги ўқимаган аждодларининг сарқити эканини, буни на диний, на дунёвий қонунлар ёқламаслигини тушунгунларича. Токи минимализм, дид-фаросат бугун трендда эканини англамагунларича. 10 та катта амалдор ва бизнесмен шундай намунали тўй ўтказиб берса, қолганлар уларнинг ортидан эргашаверадилар.

Шаҳноза СОАТОВАнинг Фейсбукдаги шахсий саҳифасидан.

Бу ҳам менталитет

...Бундан 10 йилча бурун ишдан уйга қайтаётган, автобусга ўтирдим. Чўқилиш билан автобус ўртасида тик туриб, ҳар кимга аланглаётган бир кекса кишига кўзим тушди. Юзи иссиқ, ўзимизга ўхшаган. Туркчилиги дарров пайқадим. Ёрдамга эҳтиёжи борлиги билиниб турарди. Яқинроқ борсам, бир инглиздан, яна бир ҳинддан туркча билан сўраётган экан. Улар туркчани тушунмагани учун елка қисиб турарди. Мен туркча билан "Амаки, нима ёрдам керак?", деб сўрадим. Отаҳон туркчани эшитиб, мен томонга ўзгирди ва "Лондонга қизимникига келгандим, уйининг яқинида бир гараж бор эди, ўша ерда тушишим керак", деди. Айтаман жойи мен тушадиган бекаддан битта олдин эди. "Мен ҳам ўша ерда тушаман, бирга тушамиз", дедим. Аммо отаҳон ҳали ҳам ўзига келмаган, нимадандир қаттиқ хафа бўлган эди. "Тинчликми, нега зўриқдингиз?", деб сўрадим. У атрофдагиларга қараб, "Мен бу одамларга ТУРК ТИЛИДА гапиряман (урғу бериб), аммо улар мени тушунмаётти", деди ўлкаси тўлиб кетган оҳангда.

Онадўлудан келган бу содда турк отаҳон Лондон автобусидаги одамларнинг туркча билмаслигидан даҳшатга тушган эди. У бутун дунё туркча гапирди, деб ўйларди. Бу бу фақат соддалик ёки дунё кўрмаганликданмас. Турк дўкондори ёки сартароши Лондон марказида дўкон очса, қўпича мижоз чақиршиш учун ҳам инглиз тилида ёзмайди дўкон пештоқига. Туркча ёзади. Бу кимгадир ёқшиш, кимгадир ёқмаслиги мумкин, аммо бу менталитет. Ўзбекларда эса аксини кузатаман – тилни билмас ҳам, лугатидида бор сўзлар билан чет элликнинг (фақат руслармас) тилида сўзлашишга ҳаракат қилади. Ва ҳатто автоматик тарзда ўша тилни мукамалроқ билмаганидан ҳижолат ҳам чека бошлайди. Бу ҳам менталитет. Менталитетни қимдир "одамнинг ички тили" деб таърифлаганди. Ичкарида нима бўлса, ташқарига ҳам шу чиқади...

Паҳлавон СОДИҚ,
журналист,
Лондон

Моддий ёрдам нима бўлади?

У маҳалла раиси олдида келиб ўзини ночордан олиб ночорга солди ва моддий ёрдам сўради.

– Қўлдан берганга қуш тўймайди, ука, – деди раис. – Яхшиси юзта товۇқ олишингга кўмаклашаман. Қунига 70-80 тадан туҳум тугасам рўзгорингга барака қиради, сотиб, пул топасан. Товуқ етти хазинанинг бири, ахир.

– Майлику-я, – деди у чайналиб. – Лекин ҳовлимда товуқ қатағим йўқ-да...

– Унисгаям кўндим, – оқсоқол ён босди. – Иккита йигитга айтман товуқ қатақ қуришингга ёрдамлашади. Бўладими?

– Майлику-я, – у яна чайналди. – Бир товۇққа ҳам сув керак, ҳам дон, деганларидай, юзта товуқни қандай боқаман?

– Бу ёғини ўйлама, – раиснинг энсаси қотсам сездирмади. – Тўрт-беш кунга етадиган ем топиб бераман.

– Майлику-я, – баттар чайналди у. – Аммо тўрт-беш кундан кейин нима қиламан? Товуқ боқшининг ўзи бўладими?

Раиснинг жаҳли чиқди:

– Унда кетавер. Товуқларни қатағи бор, дон-дун топадиган бошқа оилага берамиз. Бўладими?

– Майлику-я, моддий ёрдам-чи? Моддий ёрдам нима бўлади?

– Моддий ёрдам сенга тўғри келмайди!.. Сур ғалтагинени...

У ўша куннинг ўзида раиснинг устидан шикоят ёзди...

Лопа ЎРОҚОВА

Ўғрининг қалби

Ибн Насавийнинг ҳузурига ўғирликда айбланган икки кишини олиб келишди. Насавий уларни ўтиргизиб, бир идишда сув келтиришни буюрди. Сувни ичатиб, идишни атайин қўлидан ташлаб юборди. Идиш ерга тушиб, синди. Олиб келинганларнинг бири унинг синганидан безовталанди. Ибн Насавий безовта бўлган кишига "Сен кетавер", деди-да, иккинчисига: "Ўғир-

лаган нарсангни қайтар", деди. Кейин Ибн Насавийдан: "Буни қаврдан билдингиз?" деб сўрашган эди, шундай деди: "Ўғри ҳар нарсасига безовта бўлавермайди, чунки унинг қалби қаттиқ бўлади. Безовта бўлган киши эса ўғри бўла олмайдди, чунки уйда бир сичқон ҳаракат қилса ҳам, уни безовта қиладди ва ўғирлик қила олмайдди".

"Солихлар гулшани" китебидан

Муносабат

Одам савдоси ва мажбурий меҳнат:
нималар тўсиқ бўлмоқда?

Одам савдоси глобал жиной ҳодиса бўлиб, ҳудуду чегарани ҳам, давлату миллатни ҳам танламайди. У тобора кенгайиб бораётгани сабабли бугун кўплаб мамлакатларни жиддий ташвишга солмоқда.

Ўзбекистон ушбу иллатга қарши курашишда улкан салоҳиятга ва бой тажрибага эга. Халқаро экспертлар юртимизда бу борада амалга оширилаётган ишларни, хусусан, одам савдосидан жабр кўрганларга ёрдам кўрсатиш, химояланаётганини юқори баҳолашмоқда. Дарҳақиқат фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини химоя қилиш, суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳ қилиш бўйича кенг миқёсли ишлар негизда мажбурий меҳнатнинг барча шаклларида барҳам бериш борасида салмоқли ишлар амалга оширилмоқда, қатор ҳужжатлар қабул қилинди.

Айниқса, Президентимизнинг жорий йил 30 июлдаги "Одам савдосига ва мажбурий меҳнатга қарши курашиш тизимини янада такомиллаштиришга оид кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармони эса айни ишларни янги босқичга кўтарди. Ҳужжатда ҳозирги вақтда одам савдоси ва мажбурий меҳнатдан фойдаланишга қарши самарали курашишга тўқинлик қилаётган бир қатор салбий омиллар сақланиб қолаётгани ҳақли равишда таъ-

кидланди. Хусусан:

ваколатли органларнинг ташаббускорлиги етарли бўлмаяпти, ваколатли органларнинг ягона раҳбарлик остида етарли даражадаги идораларро ҳамкорлиги мавжуд эмас;

мазкур йўналишда олиб борилаётган ишлар тўғрисида ҳолис ва ишонарли ахборотни кенг жамоатчиликка ва халқаро ҳам-жамиятга етказиш бўйича амалга оширилаётган чора-тадбирлар уйғунлаштирилмаган; қонунчилик базаси халқаро стандартларга номувофиқ, бу эса одам савдосига ва мажбурий меҳнатга алоқадор шахсларни самарали таъқиб қилиш ва жазолашга тўқинлик қилмоқда.

Ўз навбатида муаммоларга қарши самарали курашиш тизимини такомиллаштиришнинг бир қатор жиҳатларига алоҳида эътибор қаратилди. Жумладан, Одам савдосига қарши курашиш бўйича республика идораларо комиссияси Одам савдосига ва мажбурий меҳнатга қарши курашиш миллий комиссияси этиб қайта ташкил қилинди ва унинг таркиби тасдиқланди. Миллий комиссия Одам савдосига қарши курашиш масалалари бўйича ҳамда Мажбурий меҳнатга қарши курашиш масалалари бўйича кичик комиссиялардан иборат. Кичик комиссияларга тегишлилиги бўйича Миллий комиссия раиси ўринбосарлари ҳисобланган Ички ишлар вазирли ва Бандлик ва

меҳнат муносабатлари вазири раҳбарлик қилади. Давлат органлари ва ҳудудий органларнинг, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва ННТларнинг одам савдосига ва мажбурий меҳнатга қарши курашиш соҳасидаги фаолиятини мувофиқлаштириш Миллий комиссиянинг асосий вазифаларидан этиб белгиланди. Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси раиси, вилоятлар, Тошкент шаҳар, туманлар (шаҳарлар) ҳокимлари одам савдосига ва мажбурий меҳнатга қарши курашиш бўйича ҳудудий комиссияларга раҳбарлик қилади.

Фармон билан Одам савдосига ва мажбурий меҳнатга қарши курашиш бўйича миллий маърузачи институти таъсис этилди. Миллий маърузачи соҳадagi вазият ҳақида Президентга ҳар йили ахборот тақдим этилади.

Мазкур саъй-ҳаракатлар халқаро ҳамжамият билан ушбу йўналишда курашаётган ташкилотлар ва ҳуқуқ химоячилари билан самарали ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлиқни таъминлашга хизмат қилади. Қолаверса, мамлакатимизда инсон ҳуқуқлари энг олди қадрият сифатида улуғланадиган демократик давлат қуриш имконини беради.

Қаҳрамон МИРСАФОВ,
Жиноят ишлари бўйича
Яшнобод туман
суду судьяси

Жиноятга жазо муқаррар

Одатда жиноятчиға жазо тайинлашдан мақсад – унинг хатолиқларидан хулоса чиқариб, тўғри йўлга тушиб олишиға эришишдир. Шу боис аксарият хатокорлар кейинчалик янада хушёрроқ бўлади, қингир йўлдан тийилади, оддийроқ айтганда, қатиқни ҳам пуфлаб ичадиган бўлади.

Ўрганган кўнгил...

Шерзод Бўриев (исм ва фамилия ўзгартirilган) эса ундайлардан бўлмади. У белгиланган жазони ўтаб, озодликка чиққан, ўз оиласи бағрига қайтиб, аввалгига бинойидек ишлаб юрганди. Кўнгли аввалги ҳунарини қумсаб қолдими, ишқилиб, қингирликка яна қўл урди. Марихуана гиёҳвандлик

моддасини топиб, истеъмол қилди. Унинг кун отанда Улуғнор туманидаги балиқхона олдида бежоя юриши навбатчи ички ишлар ходимларида шубҳа уйғотди. Улар ҳолислар иштирокида Шерзодни кўздан кечиришганида, чўнтагидан 5 грамм марихуана топилиб, далилий ашё сифатида олинди.

Уч фарзанднинг отаси бўлиб ҳам қуюлмаган, тўғри йўлни ўзига раво кўрмаган Шерзод Жиноят кодексининг тегишли моддасига асосан уч йил ахлоқ тузатиш ишлари жазосига тортилди. Зора бу гал эси кириб қолса, янаям ким билади дейсиз?!

Мирзохид АСҚАРОВ,
Улуғнор тумани ИИБ ҳузуридаги
тергов бўлинмаси бошлиғи,
капитан

КОРРУПЦИЯ – ТАРАҚҚИЁТ ТУШОВИ

Реклама ҳуқуқида

■ “Ипотека банк”

АТИБ бош офисида раҳбар ва ходимлар учун Адлия вазирлиги ҳамда Бош прокуратура академияси мутассадилари иштирокида семинар ташкил этилди.

“Коррупция – тараққиёт кушандаси” мавзусида ўтказилган тадбирда банклар тизимида жиноятчилик ҳолатларига сабаб бўлувчи омиллар, шу жумладан, коррупция, тамагирилик, порахўрлик, мансаб ваколатларини суистеъмол қилиш ва бошқа салбий ҳолатларнинг олдини олишга қаратилган вазифалар муҳокама қилинди. Шунингдек, тингловчиларнинг бу йўналишдаги қонун ҳужжатлари талаблари бўйича билим ва кўникмалари янада бойитилди.

Семинарда сўзга чиққан “Ипотека-банк” АТИБ Юридик департамент директори Ҳумоюн Муродов банк бош офиси ва филиалларидаги таркибий бўлинмалар иш фаолиятига ижобий баҳо берди. Шу билан бирга, банк тизимида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ходимларнинг кийиниш ва муомала мада-

тизимида путур етказиши билан бирга, банк ходимининг ўзи ва оиласи учун ҳам жиддий салбий оқибатлар келтириб чиқариши мумкинлиги ўқитилди.

Бош прокуратура академияси вакили, катта прокурор Худойберди Турсунбеков эса “коррупция” тушунчасига таъриф берар экан, у мансаб мавқеидан шахсий мақсад ва манфаатларда фойдаланиш, шахсий бойлик орттириш билан боғлиқ ижтимоий-ҳуқуқий ҳолатлар назарда тутилишини тушунтириб берди.

Шундан сўнг республикаимиз банк тизимида содир этилаётган қонунбузарликлар, жумладан, қатор тижорат банклари раҳбар ходимлари ва мутахассислари томонидан ташкил этилган уюшган жиноятчилик гуруҳлари ва улар содир этган жиноятлар тўғрисида, маълумот берилди.

кили Зафар Раҳмонов ҳозирги кунда вазирлик томонидан коррупция, тамагирилик ва порахўрликка қарши курашиш борасида изчил ишлар олиб борилаётганини маълум қилди. Вазирликда “Ишонч телефони” ташкил этилгани ва унга мамлакатимизнинг турли шаҳар ва қишлоқларидан мурожаатлар келиб тушаётгани ва уларнинг барчаси тегишли идоралар томонидан пухта ўрганилиб, ўз ечимини топаётгани, қонунга хилоф ишларга қўл ураётган шахсларга нисбатан жазо чоралари қўлланилаётганини айтди.

Маърузачи мулоҳазаларини давом эттириб, коррупциянинг олдини олиш бўйича юртимизда олиб борилаётган чора-тадбирлар, шу муносабат билан қайта кўриб чиқиляётган қонун ва қонуности ҳужжатлари, мансабдор шахслар томонидан манфаатлар тўқнашуви ва зиддиятчи ҳолатларга тушиб қолмасликлари учун юритилаётган ислохотлар тўғрисида тўхталди, иштирокчиларни қизиқтирган саволларга аниқ мисоллар ёрдамида жавоб қайтарди.

Семинар давомида “Ипотека банк” АТИБ Ички назорат департаменти бўлим бошлиғи Элмурод Мирзаев сўз олиб, банк ходимларининг мазкур семинарда берилган маълумотлардан тегишли хулоса чиқариши, иш фаолияти жараёнида ўз лавозим йўриқномаларида белгиланган вазифаларга қатъий риоя қилиши, хизмат ваколатларидан четга чиқмаслиги лозимлигини қайд этди. Жумладан, ҳар бир ходим ички меҳнат тартибига риоя қилиши, банкда, банк биносидан ташқарида ва хизмат сафари давомида касб одоб-ахлоқ қоидаларига мувофиқ кийиниши, mijozларга ҳушмуомала бўлиши лозимлигини яна бир карра эслатди.

Семинар сўнгидида мавзуга оид видеолавҳа намойиш этилди.

“Ипотека банк”
АТИБ матбуот хизмати

Хизматлар лицензияланган.

нияти талабларига риоя этиши, mijozларга хизмат кўрсатиш сифатини янада юқори даражага олиб чиқиш ҳамда турли хизматлар кўрсатишда янада қулай шарт-шароитлар яратиш лозимлигини таъкидлаб ўтди.

Бундан ташқари, банк тизимида тартиб ва интизомнинг суъсайиши оқибатида ходим онгида ҳосил бўлган бўшлиқни тамагирилик, порахўрлик ва коррупциянинг бошқа кўринишдаги ёвуз иллатларига қизиқиш тўғрисидаги фикрлар эгаллаши, бу эса банк

Айниқса, бу каби ўйламасдан қилинган ишлар оқибатида банк ходими нафақат ўзи ва оиласига, қолаверса, жамиятга ҳам катта зарар келтириши ҳуқуқий воситалар ёрдамида таърифлаб берилди.

Шунингдек, уламоларимизнинг мавзуга оид асарлари, жумладан, Амир Темурнинг “Темур тузуқлари”дан иқтибослар келтирилди. Уларда бу жиноятга йўл қўйиш қаттиқ қоралангани кўрсатилди.

Адлия вазирлиги масъул ва-

“Бухоробалик”

МАСЪУЛИЯТИ ЧЕКЛАНГАН ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ

таълим-тарбия тўқнашда зиё
удашувчи, мунаввар ўғалларга
бошловчи муаллим ва устозларимизни
1 октябрь – Ўқитувчи ва мураббийлар
кўни билан чин юракдан қутлаймиз.
Эзгулик ўғалга қилаётган ҳаёрий
амалларингиз бундан-га зиёда бўлаверсин!
Тани сўхатлик, бардамлик ва
шогирдлардан мамнунлик ҳисси
асло тарк этмасин!

Реклама ҳуқуқида

Тўрақўрғондаги бунёдкорлик Чустда ҳам давом этаяпти

■ “Қишлоқ қурилиш инвест” инжиниринг компанияси Наманган вилоят филиали буюртмасига кўра вилоятда кўплаб бунёдкорлик ишлари амалга оширилмоқда.

– Тўрақўрғон туманидаги Чуст кўприк мавзусида эҳтиёжманд оилалар учун 3 та 4 қаватли, 24 хонадондан иборат кўп квартиралар уй-жой барпо этилмоқда, – дейди вилоят қурилиш лойиҳалар техник назоратчиси Одилжон Игамбердиев. – Масалан, бу ерда

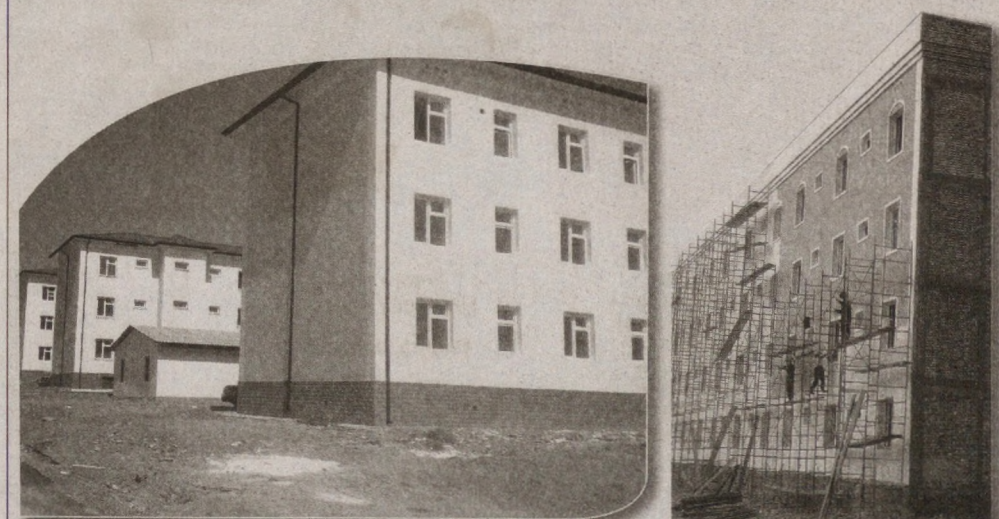
қурилиш дизайн” МЧЖ жамоаси жонбозлик кўрсатаяпти. Ушбу 40 нафардан ошқ меҳнатсевар жамоа уй-жойни муддатидан олдин, яъни жорий йилнинг ноябрь ойида фойдаланишга топширишни мақсад қилган.

Шунингдек, “Қосимхон қурилиш сервис савдо” МЧЖ бинокорлари 2,9 миллиард сўм эвазига 24 хонадонли уй-жой бунёд этишни зиммасига олган. Моҳир бинокор

Аҳмаджон Сотволдиев етакчилигидаги “Quruvchi” хусусий корхонаси ишчилари ҳам 4 қаватли 24 хонадонли уй қурилишига аллақачон киришган.

Юқоридагилардан ташқари, Чуст тумани Гулбоғ мавзусида ҳам 6 та 4 қаватли тураржой биноси қад кўтараяпти. Худуддаги эҳтиёжманд оилалар учун тикланаётган бинолар қурилишида эса “Varzik global building”, “Жаҳонгир” хусусий корхоналари қурувчилари сидқидилдан меҳнат қилмоқда.

Юнусали ОЧИЛДИЕВ,
“XXI asr” мухбири

Хизматлар лицензияланган.

“Best realtor” масъулияти чекланган жамияти

бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибидида ўтказиладиган очик аукцион савдосига таклиф этади!

Савдога “KREATIV STUDIO KARAVAN” МЧЖ таъсисчиларининг 2019 йил 15 июлдаги йиғилиш баёни ва 2019 йил 19 сентябрдаги буюртманомасига асосан “KREATIV STUDIO KARAVAN” МЧЖга тегишли Тошкент шаҳри Мирзо Улугбек тумани Шўртена кўчаси 253-уйда жойлашган, умумий ер майдони 0,1652 га, умумий майдони 1 170 кв. м. бўлган меҳмонхона биноси қўйилмоқда. Мулкнинг бошланғич баҳоси – 20 616 132 000 сўм.

Аукцион савдоси 2019 йил 28 октябрь кўни
соат 10:30 да бўлиб ўтади.

Аризалар расмий иш кўнлари соат 10:00 дан 18:00 гача қабул қилинади (соат 13:00 дан 14:00 гача тушлик). Аризаларни қабул қилишнинг охириги муддати 2019 йил 25 октябрь кўни 18:00 да тўхтатилади.

Талабдорлар аукционда иштирок этиш учун мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закат пулини савдо ташкилотчиси билан тузиладиган закат пули тўғрисидаги келишувга асосан савдо ташкилотчиси “Best realtor” МЧЖнинг АТБ “Kapitalbank” Тошкент шаҳар филиалидаги қўйидаги ҳисобрақамга тўлашлари шарт: 20208000500433601001, МФО: 00445, СТИР: 303179580.

Савдо ташкилотчиси жойлашган, савдода қатнашиш учун буюртмалар қабул қилинадиган ва савдо ўтказиладиган манзил: Тошкент шаҳри Осиё кўчаси 1-уй. Телефон: (95) 193 01 11. Расмий сайт: www.emulk.uz. Электрон манзил: emulkuz@mail.ru

Лицензия RR-0225.

Хизматлар лицензияланган.

“Шўртан Газ Кимё мажмуаси”

масъулияти чекланган жамияти жамоаси

*юртдошларимизни қўтлуғ сана, ۇцмхалқ байрами –
1 октябрь – Ўқитувчи ва мураббийлар кўни билан мўборақбод этади.
Ёш авлод тарбияси учун кўз нури, қалб кўри, дўтун борлигини бахш этаётган
муҳтарам ўстозларимиз доимо омон бўлишсин!*

*Фидойилик, меҳрибонлик ҳаётининг мазмунига айланган инсонларга
ҳаммита таъзимдамиз!*

Байрамингиз мўборақ бўлсин!

Хизматлар лицензияланган.

“Шўртан Газ Кимё мажмуаси”

қўидаги модернизация ишлари учун очик танлов ўтказади

– Марказий бошқарув биноси совутиш тизимини қисман модернизация қилиш;

– Подстанция №00 ва №01 бинопарининг совутиш тизимларини тўлиқ модернизация қилиш;

– Ташқи маъмурий бионинг совутиш тизими ташқи чиллерини янгисига алмаштириш.

Танлов муддати – 20 кун
Тўлиқ маълумот олиш учун корхона веб саҳифасига ёки қўидаги манзилга мурожат қилишингиз мумкин.

**ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ
ҒУЗОР ТУМАНИ ШЎРТАН
ҚўРҒОНИ**

ИНД. 180300

TEL./FAX/:

(998-75) 552-40-07, 552-41-44,

WWW.SGCC.UZ, METROLOG@SGCC.UZ

“DZ INSHOAT SERVICE”

МАСЪУЛИЯТИ ЧЕКЛАНГАН ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ

*чинакам ибрат намунаси, юксак инсоний фазилятлар эгаси бўлмиш азиш
ўқитувчи ва мураббийларимизни касб байрами билан қизгин табриклайди!*

Қадрли устозлар!

*Сизларнинг жонажон Ватанимизни янада тараққий эттиришига қаратилган оғир
ва машаққатли, шу билан бирга, голят шарафли меҳнатингизни юксак қадрлаймиз
ва мудом эътироф этамиз.*

*Барчангизга сиҳат-саломатлик, бахт ва омад тилаймиз, хонадонингиздан
тинчлик-хотиржамлик, файзу барака аримасин!*

Хизматлар лицензияланган.

**MUASSIS:
TADBIRKORLAR VA
ISHBILARMONLAR
HARAKATI –
O'ZBEKISTON
LIBERAL-
DEMOKRATIK
PARTIYASI**

XXI
IJTIMOIY-SIYOSIY GAZETA
HAFTALIK NASHR

**Бош муҳаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ**

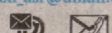
Тахрир хайъати:

Ақтам ХАЙТОВ
Бахтиёр ЯКУБОВ
Алишер СУЛТОНОВ
Мавлуда ХУЖАЕВА
Сирожиiddин САЙИДИ

Алхам ШОДМОНОВ
Тулкин ЭШНАЗАРОВ
Виктор ПАК
Насимжон АЛИМОВ
Аслиддин АЛМАРДОНОВ
(Бот муҳаррир ўринбосари)

Тахрират манзили:
Тошкент шаҳри
Нукус кўчаси 73-ўй.

электрон почта:
xxi_ast@mail.uz

Телефонлар:
қабулхона – 71 215-63-80
(тел./факс).
Котибият – 71 281-40-17
Обуна ва реклама
бўлими –
71 215-60-45, 71 255-68-50

“XXI ast” ижтимоий-сиёсий газетаси Ўзбекистон
Матбуот ва ахборот агентлигида 2011 йил 14 июнда
0009-рақами билан рўйхатдан ўтказилган.

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси
босмахонасида чоп этилди.

Корхона манзили:

Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси 41-ўй.
Ҳажми – 4 босма табоқ.
Буюртма рақами: Г – 958 Тираж: 6862
Баҳоси келишилган нархда.
ЎзА якуни – 22:35
Топширилди – 23:45

Тахриратта келган қўлзмалар тақриз
қилинмайди ва муаллифларга қайтарилмайди.
© “XXI ast” дан олинган маълумотларга манба
сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.

Муаллифлар фикри тахрират нуктаи
назаридан фарқ қилиши мумкин.

Газета тахрират компьютер марказида
терилди ҳамда дизайнер
Маъруфжон Раҳмонов
томонидан саҳифаланди.

ISSN 2181-497X

НАШР КўРСАТКИЧИ: 406

12 456

Набатчи муҳаррирлар:
Нурон ЭЛМИРЗАЕВА, Эзбек ШОЙИМКУЛОВ.